

Απόστολος Πιερρής

ΘΑΝΑΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑ

δέδοικα μή τι πὰρ θεοῖς

ἀμβλακῶν τιμὰν πρὸς ἀνθρώπων ἀμείψω

Ἰβυκος, Fr. 310 Page, Davies, Campbell

17 Μαΐου 2021

“Φοβάμαι μήπως ανταλλάζω κάποιο σφάλμα ενόπιον των θεών με τιμή από τους ανθρώπους”.

I *Μοίρα*

Για να αναστηθούμε στην αιωνιότητα χρειάζεται να πεθάνουμε στον χρόνο.

Για να αναστηθούμε στο τί ήταν να είμαστε στον χρόνο, πρέπει να πεθάνουμε στο τι είμαστε ως Νεοελληνικό σύστημα των δυο τελευταίων αιώνων.

Το “τί ἦν εἶναι” μας (Αριστοτέλης) είναι η ουσία μας του Ελληνισμού.

Το τί είμαστε είναι η Ευρωπαϊστική αλλοτριώσή μας ως συλλογική συγκρότηση και θεσμική οργάνωση σε κράτος.

Ευρωπαϊστική, όχι Ευρωπαϊκή. Κακέκτυπο στήθηκε, όχι ομοίωμα, παρὰ τις απλοϊκές προσπάθειες των λίγων γνήσιων «εκσυγχρονιστών» (δηλαδή εξευρωπαϊστών) μας. Αλλά και δεν θα μπορούσε να πιάσει εδώ καλό

αντίγραφο. Υπάρχει πολιτισμικό ασύμβατο Ευρώπης και Ελληνισμού, (γεωπολιτικά του Ευρωπαϊκού χώρου και του οικείου μας γεωπολιτικού πεδίου), παρ' ότι το Ευρωπαϊκό Υποκείμενο σχάζεται μεταξύ έρωτα του κλασσικού και συστατικού του βιώματος.

ἔστι δὲ φύλον ἐν ἀνθρώποισι ματαιότατον,

ὅστις αἰσχύνων ἐπιχώρια παπταίνει τὰ πόρσω,

μεταμώνια θηρεύων ἀκράντοις ἐλπίσιν.

Πίνδαρος, *Πυθιονίκαι* III, 21-3

II *Προφανές Πεπρωμένο*

Ο Ελληνισμός είναι το κατ' εξοχήν πολιτισμικό φαινόμενο. Αυστηρά ωρισμένο σε τόπο και ανθρωπινή φύση, αλλά εν τούτοις πανανθρώπινο, και ιδιαίτερα οικείο στο οικείο μας γεωπολιτικό πεδίο της καθ' ημάς Ανατολής, το κεντρικό σύστημα της ιστορίας. (Η ανατολική λεκάνη της Μεσογείου με την βαθειά ενδοχώρα της, από τον μυχό της Αδριατικής και τις Ιούλιες Άλπεις στον Περσικό Κόλπο και την Αραβία, και από τον Καύκασο και την Κασπία στην Σαχάρα).

Η οικουμενικότητα του Ελληνισμού οφείλεται ακριβώς στην απόλυτη μοναδικότητά του: αποτελεί την τελειωτική λύση στο αίνιγμα του ανθρώπου. Η επίδρασή του είναι μέγιστη όταν επικεντρώνεται στην

πολιτισμική του ουσία, γιατί δίνει απάντηση στο υπαρξιακό πρόβλημα του κάθε ανθρώπου, και προεξεχόντως του ανθρώπου του οικείου μας χώρου, χωρίς να τον απειλεί στην χρονική του υπαρξη. **Κι αυτό γιατί ακριβώς ο Ελληνισμός απελευθερώνει την ψυχή από τον καταναγκασμό της μέριμνας στον χρόνο για βιολογικές, οικονομικές και εξασφαλιστικές προστακτικές, επαναπροσδιορίζει την αξιολογία και προτεραιότητές της μακριά από δεοντολογίες ηθικονομικές, ασχολίες βιοποριστικές και αγκομαχητά κυριαρχίας, διοχετεύοντας την ενέργειά της στο νόημα της υπαρξης, στο «τέλος» της ανθρώπινης φύσης, στην τελειότητα σώματος και πνεύματος, στο κάλλος και στην αλήθεια, ως αποκλειστική οδό σωτηρίας, ως τον Πόρο του ποταμού του γίνεσθαι, την «λεπτή αταρπύ» δια της «νηλεούς ανάγκης» (Αλκμάν, και σε πολιτική, στρατηγική επεξεργασία, Πολύβιος).**

Η Μεγάλη Ιδέα του Ελληνισμού είναι ο Υψηλός Πολιτισμός, όχι η αποτελεσματική κανονιστική οργάνωση, ούτε η υλική ευημερία, ουδέ η εδαφική κυριαρχία.

Όταν ο Περικλής έχτιζε τον μυριοτάλαντο Παρθενώνα, η Αθήνα δεν είχε αποχετευτικό σύστημα, και η Σπάρτη χρησιμοποίησε τα λάφυρα από τις Πλαταιές και τον Μηδικό Πόλεμο για να φτιάξει την Περσική Στοά στην αγορά, εκεί που τελούνταν οι Γυμνοπαιδιές.

Και αντίστροφα, στο Βυζάντιο, όταν ο Ελληνισμός συνδέθηκε τελικά στενά με την πολιτική εξουσία και η αυτοκρατορία έχασε τον Ρωμαϊκό χαρακτήρα και σταθερότητα μετά την δυναστεία των Μακεδόνων, η πολιτική, οικονομική και στρατιωτική κατάρπτωση ήταν ταχύτατη, ενώ ταυτόχρονα μεσουρανούσε η πολιτιστική ακμή σε όλους τους τομείς αγιογραφίας, αρχιτεκτονικής, βαθείας θεολογίας, ιστορίας, λόγου, λογιότητας, κλασικών σπουδών. Ένα αξεδιάλυτο μυστήριο αυτή η αντίθεση για όσους, συνηθισμένους στο Σπήλαιο του Πλάτωνα, δεν αντέχουν το φως του Ήλιου και σκοτεινιάζει στην λάμψη η όψη τους αντί να τρέφεται από αυτήν. Αλλά ο Πολύβιος το είχε ξεδιαλύνει όταν προσδιόρισε δυο καθαρά μοντέλα πολιτικής συγκρότησης της κοινωνίας, με δυο διαφορετικούς, τους μοναδικούς δυνατούς, στόχους: Σπάρτη ή Ρώμη, ελεύθερη ανάπτυξη του ατόμου στην τελειότητά του ή ισχύς ενοποίησης μεγάλων φυσικών γεωπολιτικών πεδίων για την καταμερισμένη συλλειτουργία της ανθρώπινης δραστηριότητας ώστε να αναπτυχθεί όλη η γκάμα των δυνατοτήτων της και να πολλαπλασιασθεί η απόδοσή της.

Ο Ελληνισμός για να λάμψει χρειάζεται τον ησυχασμό του στο μικρό ευλογημένο μέρος του, (ευγενέστατο των τόπων είπε ο Ρωμαίος Πλίνιος

για την Πελοπόννησο), και αυτόν κατατετμημένο σε μικρογεωγραφικές ενότητες κατά την φυσιογνωμία του χώρου, για να μπορεί να κάνει ο καθένας ανεπηρέαστα το δικό του, ενώ ταυτόχρονα η άμεση και στενή γειτονία με την αλλιώτικη αλλά συναφή ιδιοτροπία στα διπλανά και πιο πέρα διαμερίσματα της κοινής πολιτισμικής ολοκληρίας, δημιουργούσε και καλλιεργούσε συνθήκες συνεχούς ανταγωνισμού στην ανάδειξη συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Και αυτό φαίνεται φυσικά στο σύστημα των αρχαίων πόλεων (ευτυχώς δεν ενώθηκαν ποτέ), αλλά ακριβώς το ίδιο ίσχυε και με τις κοινότητες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας – άλλα και άλλα τα Λαγκαδία και τα Γιάννενα, η Λέσβος και η Στεμνίτσα, η Μάνη και η Ύδρα, η Ανδρίτσαινα και τα Αμπελάκια, η Πάτρα και ο Φουρνάς, η Δημητσάνα και η Ικαρία - - και η Ικαρία είχε το δικό της καθεστώς, αυτό που ζητούσε και της ταίριαζε, αυτό που κυρωνόταν, όχι αυτό που επιβαλλόταν από την κεντρική διοίκηση. Η πραγματικότητα στο κεντρικό πεδίο της ιστορίας, τον οικείο μας γεωπολιτικό χώρο, ήταν εξαιρετικά «αποκεντρωμένη» από την τρίτη χιλιετία π. Χ. για περίπου 5.000 χρόνια – και αρχίζω από την πρώτη οργάνωση ισχυρών ενοτήτων πολιτικής οργάνωσης της κοινωνίας. Και κακοχρησιμοποίησα το «αποκεντρωμένη», αφού δεν είχε προηγηθεί καμμία συγκέντρωση. Αποτελεί ιστορική και πολιτική ανοησία να κρίνεται η αυτοκρατορική αρχή οργάνωσης μεγάλων και ποικίλων αλλά γεωπολιτικά συνδεδεμένων χώρων με κριτήρια εθνικού Ευρωπαϊκού κράτους, το οποίο άσχετα από το αν είναι δημοκρατικό, βασιλικό ή δικτατορικό είναι ασύγκριτα πιο καταπιεστικό και αλλοτριωτικό της ανθρώπινης ιδιοταυτωτικής ουσίας και δραστηριότητας από τις καθ' ημάς απολυταρχίες, έστω και μόνον γιατί είναι πιο ομογενοποιητικό.

III *Κίρκη και Kundry*

Η Ευρώπη δυσθανατεί. Είχε άσχημα γηρατειά και πάσχει κακό θάνατο. Και πεθαίνοντας έχει πνίξει τον κόσμο με τον χειμώνα της, τον απάνθρωπο «ανθρωπισμό» της παρακμής της.

Κακοθανατεί επειδή είχε γεροντική νεότητα: το Γοτθικό και ο Σχολαστικισμός.

Συνελήφθη στον ομιχλώδη Βορρά. Το φως της ήλθε από το Κλασσικό. Και το ερωτεύτηκε με πάθος αλλά ατελέσφορα.

Η τιμωρία για την απομάκρυνση από το Είναι, συνίσταται στην απομόνωση του Υποκειμένου.

Η τιμωρία για την αποστασιοποίηση από το Φαίνεσθαι (Αντι-κείμενο), είναι η στέρηση του Κάλλους.

Η τιμωρία για την απο-ιεροποίηση της φύσης, είναι η αποξένωση από τον Θεό.

Η τιμωρία για την λατρεία του Ειδώλου της Βούλησης, είναι η μαγεία της Τεχνητότητας.

Η τιμωρία για την λατρεία του Χρόνου και την εγκατάλειψη της λατρείας του Απόλλωνα, είναι ο ύειος βίος υπό την Κίρκη, η βεβήλωση από την Kundry.

Απομόνωση, στέρηση, αποξένωση, τεχνητότητα, θηλυκέντρωση, – είναι η Κόλαση της Ευρωπαϊκής Ύπαρξης.

Που δεν θεραπεύεται με μόδες, «καλούς τρόπους», ιπποτικές ευγένειες, ηθικολογικές υποκρισίες, - με βαρβαρικό φόρτο διακοσμητικής περιένδυσης επί του φρικαλέα φλυκταίνοντος γυμνού σώματος της ουσίας.

Για τον Ελληνισμό, ένας ακόμη Βαρβαρισμός.

IV *Ρυθμός του Χρόνου*

Κάθε πολιτισμός έχει σαν συστατική αρχή ένα θεμελιώδες βίωμα το οποίο δημιουργεί όλες τις μορφές που το εκφράζουν στον τρόπο ζωής και στην υψηλή κουλτούρα, και αυτές οι μορφές, στις συγκεκριμένες τους δομές, χαρακτηρίζουν την ιδιοταυτότητα του πολιτισμού.

Η περίοδος που το βίωμα διαμορφώνει τις δομές της ανθρώπινης ύπαρξης που το φανερώνουν σε όλο του τον κρύφιο και συνηρημένο πλούτο, (όπως το Είναι γυμνώνεται σε όλη την φαντασμαγορία του Φαίνεσθαι και ο Θεός απο-καλύπτεται στον Κόσμο), είναι η **Άνοιξη** στην περίοδο του αντίστοιχου πολιτισμού.

Στην φάση που οι μορφές έχουν εδραιωθεί, όλη η ενέργεια του υπαρξιακού ορίζοντος βιώματος διοχετεύεται στην τελειοποίησή τους, και το θαύμα του πολιτισμού συντελείται στην υπερένταση της τελικότητας και στην απόλαυση του «τέλους» – είναι **το θέρος των εορτών της αιωνιότητας μετά την συγκομιδή και την επιφανή βασιλεία του ήλιου στις θερινές τροπές.**

Μετά το «τέλος» αναγκαία στον χρόνο υπάρχει κάμψη - δεν υπάρχει πέρα από το τέλειο, αλλά υποβάθμιση. Δεν μπορείς να βγεις πέραν του πέρατος. Δεν υπάρχει έξω από τον «Κόσμο», ούτε επέκεινα από το «τέλος», αλλά παλινδρόμηση όταν φθάσεις τα χωρικά και χρονικά όρια. (Το μοντέλο της Προόδου του Διαφωτισμού είναι απελπιστικά απλοϊκό, αλλά εκφράζει το Ευρωπαϊκό βίωμα της εγγενούς και αθεράπευτης ατέλειας του ανθρώπου. Το Αριστοτελικό διπλό μοντέλο της κίνησης προς «τέλος» και της ενέργειας της εντελέχειας του όντος είναι διανοητικά πληρέστερο και εκφράζει την οντολογία του Ελληνισμού). Ο τόνος πέφτει μετά το «τέλος», και το βίωμα αντί να δημιουργεί μορφές, αντί να τις τελειοποιεί, αρχίζει και ακολουθεί τους κανόνες των μορφών που έχουν αναπτυχθεί και τελειοποιηθεί. **Ατονία και πειθαρχία πάνε φυσικά μαζί.** Έχουμε την εποχή που φθίνουν τα πράγματα, πέθαναν και χάθηκαν οι καρποί στο φθινόπωρο ή μετόπωρο. Έτσι γίνεται τώρα επένδυση στην τεχνική άκρην αριτιότητα, στην δεξιοτεχνία, στην «τέχνη για την τέχνη». Ταυτόχρονα, εξασθενίζοντας το βίωμα προσπαθεί να αρυσθεί χυμούς αφ' ενός από την συναισθηματική και παθητική

διέγερση της έκφραστικότητας, αφ' ετέρου από την «πραγματικότητα» με την ρεαλιστικώτερη απεικόνισή της. Φυσικά και τα δύο είναι δείγματα αδυναμίας και αποτυγχάνουν να συγκρατήσουν την κατάσταση. Το βίωμα είναι ακριβώς ένας ωρισμένος τρόπος δόνησης και όρασης της πραγματικότητας, και είναι τρόπος κλειστός εις εαυτόν – δεν υπάρχει έξω από αυτόν. Η δόνηση και η όραση υφίσταται, η διάσπαση σε δονούν και δονούμενο, σε ορώμενο και ορών, είναι λεκτική, τρόπος του λέγειν. Στην καθαρώτερη περίπτωση νούν και νοητό συμπίπτουν προφανώς – και σε όλες τις περιπτώσεις διχασμού μεταξύ υποκειμένου και αντικειμένου πρόκειται για απατηλή παρερμηνεία της γλώσσας, *γιατί «ταυτόν γαρ εστίν νοεόν τε και εἶναι»*, γιατί το ον ορά και οράται αφού δεν υπάρχει τίποτα άλλο από το ον, γιατί η ίδια μορφή σε δυο διαφορετικές ύλες τόπου και χρόνου είναι αυτό που παραπλανητικά εκφράζουμε με την διαίρεση το Α αισθάνεται το Β.

Και μετά την φθίση ακολουθεί ο θάνατος.

Κάθε πολιτισμός, όπως κάθε οργανισμός, δεν πεθαίνει από εξωτερική αιτία, θνήσκει από εσωτερική κατάρρευση στον χειμώνα του θανάτου του μετά το φθινόπωρο της φθοράς του. Και γνωρίζει εξ αρχής πώς και πότε και από τι θα πεθάνει. Το οικοδόμημα των δομών του πολιτισμού πέφτει όταν το συστατικό βίωμά του, η δημιουργική του ιδέα, η αιτιώδης Αρχή του κόσμου του, πνιγμένο μέσα στην εξαθλιωτική καθημερινότητα, στην αλύτρωτη μέριμνα του χρόνου, στην αδιέξοδη νηλεή ανάγκη της ύπαρξης στην φθορά του γίνεσθαι χωρίς ουσία, εξασθενίσει και καταναλωθεί. Τότε οι ιδιοταυτωτικές Μορφές γίνονται Τύποι που αντί να ουσιοποιούν διαμορφώνοντας το περιεχόμενο, την «ύλη» των στοιχείων και ποιοτήτων και γεγονότων, το υλικό της ανάγκης στον χρόνο, αντί να κάνουν από τα δεδομένα της ύπαρξης στην ροή του γίνεσθαι την Μορφή του «κόσμου», αντίστροφα οι πρώην ζωντανές μορφές ως νεκροί τύποι τώρα (απέπτα γαρ το πνεύμα) νοσηματοδοτούνται από το υλικό περιεχόμενο το οποίο και πλέον εκφράζουν. Στην τέχνη αντί της κυριαρχίας της μορφής έχουμε την μαλακώτροπη δυναστεία των ατμοσφαιρικών εντυπώσεων και την διάστροφο τυραννία της μορφοκλαστικής εκφραστικότητας.

Ιδού ο νόμος της κοσμικής ύπαρξης κατά τον περιοδικό ρυθμό του χρόνου που επαναλαμβανόμενος διασώζει τον κόσμο.

V

*Το Θαύμα**Ανθός του Κάλλους:**η Αιωνιότητα στον Χρόνο*

Το συστατικό βίωμα του Ελληνισμού είναι η άχρονη αιωνιότητα.

Λέω βίωμα: η άχρονη αιωνιότητα (όχι η κενολογία της ανύπαρκτης «άπειρης» διάρκειας) ως τελούμενη και τετελεσμένη πραγματικότητα (όχι ως εσχατολογικό όραμα και ανούσιο ιδανικό, αλλά ως τελεολογική αμεσότητα και ενεργός ορίζουσα ιδέα).

Στον Κλασσικό Ελληνισμό το βίωμα αυτό συγκεκριμενοποιείται στο βίωμα του Κάλλους.

Το κάλλος είναι η αισθητή και πνευματική εικόνα του Απόλυτου, εικόνα αληθής που αποκαλύπτει Εκείνο χωρίς υπόλοιπο κρυφιότητας, - είναι η ολοσχερής φανέρωση του Είναι στο Φαίνεσθαι, φανέρωση απόλυτη που συνέχει το Φαίνεσθαι στην ολοκληρία του «Κόσμου», -- είναι η απόλυτη Επιφάνεια του Θεού, η προβολή Του στον χωροχρόνο, ο οποίος υπάρχει αποκλειστικά για την προβολή και υπό τους όρους της προβολής, όχι σαν ανεξάρτητο δεσμοτήριο του θείου πνεύματος στον Λαβύρινθο της κοσμικής ύπαρξης.

Το «τέλος» του κάλλους φανερώνεται στην άνοιξη της χρονικής περιοδικότητας, του ρυθμού του χρόνου, στον ανθό του έαρος, στην ωραία ακμή της ερατής ήβης αυτήν καθεαυτή, χωρίς καν την σκοπιμότητα και χρησιμότητα του ερχόμενου θέρους του καρπού, στην εποχή των ανθέων, τότε που «θάλλει μεν, αλλά δεν γίνεται να χορτάσεις» (Αλκμάν, με Σπαρτιατική διπλόνοη ευθυντηρία αμεσότητας). Στην νεότητα του κόσμου (έαρ) και του ανθρώπου (ήβη), η σφύζουσα ακμή της τελειότητας, η οργώσα χαρά του ανοίγματος του ανθού της ύπαρξης, η αναρπαγή στο μεσουράνημα του κάλλους, σημαίνει και αφροντισιά για τις μέριμνες του

χρόνου στους τρεις πυλώνες της ανάγκης. Η απαραίτητησχόλη για την εορταστική παιδιά της αιωνιότητας περί την συναρπαστική επίδειξη του τελεσφόρου «τέλους», χωρίς περισπασμούς από λογιστικούς λογισμούς της χρονικής μέριμνας για τις ανάγκες του βίου, - η θείασχόλη (των θεών που ζουν εύκολα, «**θεοί ρεία ζώντες**») δεν αφήνει περιθώρια για ασχολίες χρησιμοθηρικών υπολογισμών και για την φρονιμάδα αποτελεσματικού χειρισμού των υλικών συνθηκών της ζωής που βαρύνουν την ανθρώπινη ύπαρξη. Η ψυχοβιολογία της εφηβείας, η Απολλώνια θρησκειολογία, η μεταφυσική του συστατικού βιώματος του Ελληνισμού, και η μορφολογία του Ελληνικού τρόπου σε όλες τις διαστάσεις της ανθρώπινης ύπαρξης, συμπίπτουν σε ένα μέγα: στην τρίτη και τελειωτική κοσμοϊστορική Επανάσταση αυτοσυνειδησίας του ανθρώπου ως θεού, σε αυτό που έχω ονομάσει θεομορφισμό του ανθρώπου αντί για ανθρωπομορφισμό του θεού.

Αυτή η κοσμοθεωρία και βιοθεωρία αποτελεί την Δωρική ουσία του Ελληνισμού. Η ιδέα πραγματώθηκε αρχετυπικά στην Σπάρτη. Το πνεύμα της συνάρπασε τους άλλους πληθυσμούς, και αυτή η πολιτισμική πρόσληψη έκανε όλες αυτές τις φυλές και έθνη (με την αρχαία έννοια των όρων) Έλληνες. (Ηρόδοτος, συνοψίζοντας όλους τους άλλους ως Ίωνες – Πελασγούς. Γνήσιοι αυτογενώς Έλληνες οι Δωριείς). Ο συνεπαρμός και αφομοίωση της Απολλώνιας πνοής από τις συναφείς περιειμένες και εγκείμενες φυλές, προκάλεσε ως μια αναγνωρίσιμη τάση του Ελληνισμού νωρίς μια ωξυμένη αίσθηση της ταλαιπωρίας της ανθρώπινης ύπαρξης, του ανθρώπινου πάθους μέσα στον Λαβύρινθο του χρόνου. Στην μεγαλειωδώς τρομακτική ακρότητά της η τάση αυτή ειλαμβάνει τον «Κόσμο» του κάλλους ως σκοτεινό άντρο, ως τον πραγματικό Άδη (Εμπεδοκλής). Είναι το σπήλαιο του Πλάτωνα. Η αντίληψη αυτή, που έχει μυστηριακές καταβολές, και τονίζεται ακριβώς από την γοητεία του Δωρικού πνεύματος σε αυτόν που δεν το φέρει πρωτογενώς αλλά το προσλαμβάνει, εμφανίζεται πρώιμα στον Αιολικής καταγωγής Ησίοδο εν «*δυσχειμέρω Άσκη*» της Βοιωτίας παρά την κοιλάδα των Μουσών.

Ζουν δύσκολα οι θνητοί (το απόλυτο αντίθετο προς τους θεούς), με κόπο και πόνο μοχθούν για την ζωή μέρα και νύχτα φορτωμένοι με δεινές μέριμνες. Η αδιάκοπη ασχολία με τις ανάγκες του χρόνου συνειδητοποιείται με οδυνηρή καθαρότητα τώρα που ο άξονας της αιωνιότητας στήθηκε, που η χαρμόσυνη παιδιά του κάλλους ασκεί αναταμάχητη ερωτική σαγήνη στην Ελληνική ψυχή. Και ο Ησίοδος το ξέρει, συνάντησε και συνωμίλησε με τις συντοπίτισσές του

Μούσες. Αλλά παρά το σύνδρομο αυτό της επιβάρυνσης της εικόνας του βίου στους μη Δωρικούς πληθυσμούς ακριβώς λόγω την φανέρωση της λύτρωσης από τις ανάγκες του χρόνου, η αίσθηση της παρουσίας των εσθλών (επιφάνειες κάλλους και χαρμόσυνες παιδιές) στην ζωή δίπλα στα κακά (έργα και πάθη της ανάγκης) δεν εμειούτο. Έτσι και στον Ησίοδο. Το σιδήρεον γένος (η κυρίως Ελληνική εποχή μετά την ηρωική γενεά) κατατρύχεται από κάματο, οϊζύν και χαλεπές μέριμνες,

ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμείξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν

Το γένος αυτό θα καταστραφεί όμως όταν τα παιδιά ευθύς ως γεννηθούν γίνονται ασπρομάλλικα. Όταν η νεότητα αποκτήσει την φρόνιμη σοβαρότητα του ώριμου άνδρα και του γέροντα, αντί της ατάσθαλης επιδεικτικότητας ακμής, και της εορταστικής αμεριμνησίας για τα ανάγκες και χρησιμότητες της ζωής, της ηλικίας στην άνοιξη του βίου.

Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,

εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν

Τότε θα ανατραπεί η φυσική Ελληνική τάξη, θα αποξενωθούν οι άνθρωποι μεταξύ τους, θα σπάσουν οι δεσμοί αίματος, συγγένειας και φιλίας, η θολούρα του ψεύδους θα επικρατήσει, θα τιμάται περισσότερο ο πονηρός και θρασύς, ο χειρότερος θα βλάπτει τον καλύτερο με πλανερούς δαιδάλους επιχειρημάτων που θα ορκίζεται ότι είναι η πάσα αλήθεια, κακορίζικη δύσφημη ζήλεια θα κατατρώει τους δυστυχημένους ανθρώπους, - και έχοντας εγκαταλείψει ήδη οι θεοί τους στιγματισμένους θνητούς, τελευταίες θα φύγουν η Αιδώς και η Νέμεσις. Και τότε:

... ... *τὰ δὲ λείπεται ἄλγεα λυγρά*

θνητοῖς ἀνθρώποισι, κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή

Δεν θα υπάρχει τότε καμμιά βοήθεια και άμυνα ενάντια στο ολοσχερές κακό.

Ο όλεθρος του Ελληνισμού είναι η εγκατάλειψη του βιώματος της νεότητας ως νοήματος και «τέλους» της ύπαρξης. Η ουσία του Ελληνισμού συνίσταται στο ότι σκοπός της ζωής είναι το άνθος του έαρος, όχι ο ώριμος θερινός καρπός, ούτε τα φθινοπωρινά μυστήρια του σπόρου, μήτε τα όργια της χειμερινής κρύψης. Πέφτει ο Ελληνισμός όταν χαθεί αυτό το βίωμα

του κάλλους, όταν χάσει την απόλυτη πρωτοκαθεδρία του στην ανθρώπινη αξιολογική κλίμακα, όταν η ωραία ακμή της νεότητας πάψει να είναι το φως του κόσμου και ο φάρος του βίου.

Και έτσι έγινε.

Ο Ελληνιστικός κόσμος είναι ώριμος, πραγματιστικός.

Στην φιλοσοφία ασχολείται πολύ με την ηθική (Στωικοί, Επικούρειοι). Η Περιπατητική Σχολή καλλιεργεί την εξειδίκευση των επί μέρους επιστημών (με την αρχαία βέβαια έννοια του όρου, - γνωστικά πεδία του επιστητού). Αντιστρόφως αντίστοιχα η Πλατωνική Ακαδημία, ανίκανη να αντιμετωπίσει το αρνητικό πνεύμα της εποχής για τις υψηλές συλλήψεις της κυρίως κλασσικής περιόδου, καταφεύγει σε έναν μανιεριστικό σκεπτικισμό. Γίνονται συστηματικά Μουσεία και Βιβλιοθήκες και αποκτούν θεσμική οντότητα. Η πνευματικότητα μεταποιείται σε πλατιά, περισπούδαστη και λεπτή λογιότητα.

Στην ποίηση μια γραμμή συνεχίζει μιμούμενη μορφή και τροπικότητα ειδών που γεννήθηκαν, αναπτύχθηκαν και άκμασαν στις προηγούμενες εποχές, αλλά δεν μπορεί να κρύψει τον επιπολάζοντα χαρακτήρα της έντεχνης επίδειξης τεχνικής αρτιότητας με λόγια ευαισθησία. Έχουμε σημαντικές δημιουργίες επικές (Απολλώνιος Ρόδιος), λυρικές (Καλλίμαχος), δραματικές (Τραγική Πλειάς), - αλλά λείπει η αμεσότητα και ζωντάνια της πλήρους σύμπτωσης βιώματος και δομών τέχνης στην θαυμαστή Μορφή, αφήνεται αλύτρωτη η ψυχή με την απουσία της αίσθησης ότι βρίσκεσαι στην κοσμογονία που το βίωμα δημιουργεί και τελειοποιεί τις δικές του μορφές, τον «Κόσμο» του. **Είναι όλα πολύ στρογγυλεμένα καλοδουλεμένα, - το πνεύμα απέπτα. Κι έτσι η ψυχή του λαού μένει πονεμένη, στερημένη. Ο υψηλός πολιτισμός δεν την γαληνεύει πια γιατί δεν τον αισθάνεται δικό της.**

Μια δεύτερη, διπλή ποιητική κατεύθυνση επιχειρεί να προσεγγίσει τα διεστώτα κατεβάζοντας τον τόνο από το υψηλό, αλλά κρατώντας την τεχνική τέχνη σε περιωπή, ενώ ταυτόχρονα απευθύνεται στις βαθιές δονήσεις της εποχής. Και πρώτα το **επύλλιον και ειδύλλιον**, μικρά έπη και είδη ποιητικά, υποκοριστικά οικεία και αγαπημένα, δίνουν διέξοδο στο ανικανοποίητο της ψυχής από τον πολιτισμό της εποχής μιλώντας στον άνθρωπο τον κορεσμένο από τις αναγκομέριμνες του χρόνου και από τις μοδίστικες επενδύσεις της θεμελιώδους αηδίας του βίου με καλούς τρόπους, πολιτισμένα ήθη και ευημερία, - μιλώντας του, στον τόνο ενός Ελληνικού πρωτοαρχαδισμού, με επιτηδευμένα κομψή απλότητα και αφέλεια για έναν ονειρικό κόσμο που δεν

τον ζει και δεν τον ξέρει πια, για τα ειδυλλιακά μιας ανεπιτήδευτης φυσικής ποιμενικής ζωής στις ορεινές ερημιές της χώρας, στην μυστηριώδη Αρκαδία (Βουκολικά του Θεοκρίτου).

Με αντίστοιχα επεξεργασμένη τέχνη τεχνητής απλότητας, η δεύτερη γραμμή προσαρμογής της ποιητικότητας στις δονήσεις της εποχής μακριά από τα μεγάλα και υψηλά, κινείται αντίθετα από την πρώτη: αντί να δίνει διαφυγή από την πραγματικότητα της εποχής με το **Ειδύλλιο**, πέφτει με τα μούτρα σε αυτήν με τον **Μίμο**, απεικόνιση στιγμιотύπων της καθημερινής ζωής (αυτού που η παρακμή αισθάνεται ως κοινό) έχουμε ένα ρεαλιστικό χαμήλωμα της τραγικής μίμησης πράξεως μεγάλης και τελείας (και αντίστοιχα του κωμικού δράματος), κάτι που αρχίζει με δελεαστική, αφοπλιστική έντεχνη επεξεργασία στην παρουσίαση του κοινού (Ηρώνας), για να καταλήξει σε δρώμενα οία των Σατυριών του Πετρώνιου και στα ομοίθη των θηριωδών ανθρωποβρώσεων στο Αμφιθέατρο. Από τα μικρά των μεγάλων ειδών του Έπους (**Επύλλιον**) και του Δράματος (**Μίμος**), δεν λείπει και το χαμήλωμα του Λυρικού, το **Επίγραμμα**, το χαρακτηριστικώτατο δημιούργημα και εκφραστική μορφή της Ελληνιστικής Εποχής, επύλλιον επυλλίου αυτό.

Στην τέχνη του λόγου (ρητορική) το παφλάζον, εντυπωσιακό, αντιπαραθετικό «κομματικό» **Ασιανό στυλ** (από την Ιωνία και τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και την Ρόδο) εκτοπίζει την αρμονικά ισορροπημένη, εύρυθμα ρέουσα μεγαλοπερίοδο και χαρίεσσα δεινότητα του **Αττικού ύφους**.

Ποιητική και γλυπτική είναι τα δυο προνομιούχα πεδία του πολιτισμικού Ελληνισμού. Ο άνθρωπος της γεωγραφικής Ελλάδας βιώνει την ταυτότητα πραγματικότητας και ιδέας στην ανεκλάλητη αρμονία του τοπίου, διαιρούμενου οργανικά κατά γένη (ορεινό, αρχιπελαγικό) και είδη (Πελοποννησιακό, Στερεοελλαδίτικο, Αττικό, Κυκλαδικό, Ανατολικοαιγαϊκό, κ.ο.κ καθ' υποδιαίρεσεις όπου κάθε τόπος έχει την συγκεκριμένη μορφή του). Ήρεμος στην αποκάλυψη της φύσης, με την προφανή βεβαιότητα της φανέρωσης του Είναι στο Φαίνεσθαι χωρίς υπόλοιπο κρυφιότητας, ο Έλληνας έχει πλέρια συναίσθηση του εαυτού του χωρίς απόκρυψη. Τα έχει καλά με τον εαυτό του όπως είναι, όπως και με την φύση γύρω του, γιατί η φύση έξω και μέσα είναι όμορφη.

Ο αυθεντικός Έλληνας δεν έχει υποσυνείδητο, και το ασυνείδητο του είναι φαντασιακός τίτλος του μηδενός.

Όποιος βλέπει με καθαρό μάτι το Ελληνικό τοπίο ξέρει ότι ο θεός δεν κρύβει τίποτα. Και έτσι, φυσικά, δεν κρύβει και ο ίδιος τίποτα. Τυμνώνεται ανεπαίσχυντα. Και όπως στην πραγματικότητα βλέπει την τελειότητα της ιδέας, και στην ιδέα την πεμπτουσία της πλέριας ζωής της πραγματικότητας, έτσι και στο σώμα του αισθάνεται το ρίγος του πνεύματος και στο νου του το σφρίγος του σώματος. Νους και σώμα είναι το ίδιο πράγμα, το ίδιο πνεύμα συνέχει την ταυτότητα και των δύο όψεων, για τις οποίες μόνο ο χρόνος προκαλεί την ψευδαίσθηση της διακριτότητας, αφού στην νεότητα λάμπει το πνεύμα του σώματος και στην ωριμότητα του νου. Αλλά κάλλος και αλήθεια συμπίπτουν απόλυτα στην άχρονη ουσία τους – για αυτό ο Πρωθήβης του Κάλλους είναι ο πάννοος Άναξ της αλήθειας. Η μεγάλη αρχή στα πάντα είναι του Ελληνικού Μονισμού. Κι έτσι και η παιδεία συνίσταται στην γυμναστική (για την τελειότητα του σώματος) και στην μουσική (ποίηση, και περί την ποίηση μουσική και χορός). Σοφία νου ως τελειότητα πνεύματος είναι η ποιητική τέχνη, όχι η φιλοσοφική και επιστημονική γνώση (Πίνδαρος: ατελή καρπόν σοφίας δρέπουν οι φιλόσοφοι). Για αυτό και οι Ολύμπιες εορτές συνίστανται σε αγώνες αθλητικούς και μουσικούς – για να δουν οι θεοί «αγάλματα» κάλλους στο σώμα και στο πνεύμα.

Στο φθινόπωρο του κλασσικού Ελληνισμού, πέφτει ο τόνος του καθαρού Ελληνικού, Δωρικού βιώματος που φουάει τον έρωτα του κάλλους. Ο επάρατος δεισμός (μεταφυσική αρχή και αιτία όλων των δεινών του Ελληνισμού, όπως το στοιχειοθέτησε ο Παρμενίδης) βρίσκει τόπο και διαχωρίζει ιδέα από πραγματικότητα, πνεύμα από σώμα, μορφή από περιεχόμενο. Η γλυπτική, ανάλογα προς την ποίηση, ασχολείται πολύ με την προσωπογραφία των πολλών επίσημων και ανεπίσημων «ατόμων» που θέλουν την απεικόνισή τους. Υφολογικά διχάζεται μεταξύ μιας μανιέρας της κομψότητας και της εκζήτησης (όπως στις Ταναγραίες) και ενός ρεαλισμού βαρυφορτωμένου στην τεχνοτροπία της μορφολογίας και εμφατικού της έκφρασης του πάθους (οι Γαλάτες, θνήσκων και αυτοκτονών π. χ.), με ροπή στην προγραμματική άκρην ωμότητα, στην επιτήδευση της ασχήμιας (μεθυσμένη γρηά, γρηά της αγοράς, γέρος και γρηά ψαράδες).

Από τα μέσα του 2^{ου} αιώνα π. Χ. εμφανίζεται μια ισχυρή αντίδραση κλασσιτισμού, που ολονέν και γρήγορα ενδυναμούμενη αποκορυφώνεται στην ιδεολογία της Αυγούστειας ίδρυσης της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας με Απολλώνιο άξονα και συνεκτικό ιστό το κλασσικό του Χρυσού αιώνα (και επικουρικά το ύστερο κλασσικό του μεταβατικού 4^{ου}). Για τους καλλιτέχνες και κριτικούς της τελευταίας φάσης της Ελληνιστικής Εποχής και της πρώτης της Ρωμαϊκής, η πλαστική τέχνη κατέρρευσε, και πρακτικά και αξιολογικά εξαφανίστηκε από την 121^η έως την 156^η Ολυμπιάδα, από 296/3 έως 156/3 π. Χ. (Plinius: **cessavit ars ... ac rursus revixit**). Τόσο ισχυρά γινόταν τότε αισθητό το διακύβευμα.

Προφανέστερο είναι το φαινόμενο, και χωρίς μεμψιμοιρίες νεωτεριές από νοσηρές ευαισθησίες για το χειρότερο, στην **αγγειογραφία**, η οποία πρακτικά εκλείπει στους Ελληνιστικούς χρόνους. Περιορίζεται σε φτωχές διακοσμητικές χοντροκοπιές σε αγγεία που και η φόρμα τους είναι πενιχρή. Δεν θα έγραφε ο Keats ωδή σε τέτοια κιούπια.

Η ιδιαίτερη σημασία της μεγάλης Ελληνικής αγγειοπλαστικής και αγγειογραφίας συνίσταται στο ότι αίρει την διάκριση μεταξύ χρηστικού αντικειμένου και έργου τέχνης, μεταξύ καθημερινότητας και επισημότητας, μεταξύ κοινού και ιδιαίτερου. Ένα «εργαλείο» από το ευτελέστατο και αμορφώτατο υλικό, τον πηλό, καθίσταται, ως μορφή σχήματος και ζωγράφησης, φορέας της αποκάλυψης του θείου στο απόλυτο κάλλος. Έχει την ίδια βεβαία αξίωση τελικότητας που έχει η μνημειακή τέχνη: η αναζήτηση έληξε, ο σκοπός επιτεύχθηκε, το μυστήριο λύθηκε, το νόημα βρέθηκε, - έτσι λέει και το αγγείο και ο άνθρωπος το πιστεύει γιατί έτσι είναι. Πάνω από όλα απλά το έργο κηρύσσει: ΕΙΜΑΙ, είμαι η αιώνια μορφή της τελειότητας, είμαι το Είναι φανερωμένο. Στο φθινόπωρο του Ελληνισμού χάθηκε η πίστη του συστατικού βιώματος. Και το πλάσιμο και γράψιμο των αγγείων κατέρρευσε στο υλικό του περιεχόμενο: είμαι δοχείο υγρών και στερεών τροφών, όργανο για να με χρησιμοποιείς όπως θες, χωρίς σκοπό άλλο από την πρακτική μου χρησιμότητα. Θάνατος για τον Ελληνισμό – έρχεται ο χειμώνας.

Η αρχιτεκτονική παίρνει την κανονιστική τυπολογία των **εγχειριδίων**. Σωστά και άπνοα δομικά σχήματα. Επανέρχεται και το καμπύλο και κυκλικό από την πολιτιστική εξορία.

Στην πολιτική ιστορία η Εποχή επικεντρώνεται στην κυριαρχία (Ελληνιστικά βασίλεια, Συμπολιτείες, Ρώμη, η εξωτερική πολιτική των

Ελλαδικών πόλεων έχει κεντρική βαρύτητα). Στην οικονομία ο διεθνής καταμερισμός και δικτύωση είναι προχωρημένα. Ο τρόπος ζωής των ανώτερων και μεσαίων στρωμάτων καθορίζεται από την λογική της ευημερίας. Ο υλικός πολιτισμός είναι προηγμένος.

Η επιτυχία στην μέριμνα και αποτελεσματική διαχείριση των αναγκών του χρόνου καταλαμβάνει το κέντρο της ανθρώπινης πρακτικής και αξιολογίας. *Η Άωρική ουσία του Ελληνισμού που έκανε την τρίτη κοσμοϊστορική επανάσταση της ιστορίας και δημιούργησε το κλασσικό θαύμα, γίνεται όργανο για τον αποδοτικό λογισμό των χρονικών παραμέτρων της ανθρώπινης ύπαρξης. Η ανέμελη νεότητα της αφιέρωσης στην φυσική τελειότητα και όχι στην χρησιμότητα ατιμάζεται υπέρ της λογιστικής ωριμότητας κατά την λογική του χρόνου, όχι την πνοή της αιωνιότητας.*

Η Ησιόδεια συνθήκη επληρώθη. Οι παίδες είναι πολιοκρόταφοι. Ο πολιτισμός δεν καθορίζεται από την νεότητα, από τον Πρωθήβη του κάλλους. Ο όλεθρος ακολουθεί κατά πόδας.

Ο Απόλλων οργίζεται και αποχωρεί – κρύβεται. Ο Προφανής Μακρυνός (αγλαός Έκατος), παρών στις κορυφές τελειότητας, φεύγει στα Ολύμπια δώματα. Ντύνεται εδώ. Σκοτεινιάζει για μας. Το φως του κάλλους του δεν λάμπει γυμνό για τους ταλαίπωρους πια ανθρώπους. Η γλυπτική απεικόνισή του αρέσκειται στον τύπο του Κιθαρωδού, με την ιερατική πλούσια πολύτροπη και πολύπτυχη στολική αμφίεση.

Η λατρεία του Ολύμπιου κόσμου γίνεται για την ψυχή του λαού μια κρατική τελετή, ένας επίσημος τύπος. Η απερινόητη και απρόβλεπτη Τύχη βασιλεύει σε κόσμο και ιστορία – η Σύμ-πτωση, το έτσι συν-έβη χωρίς λόγο ουσίας, - όχι η Μοίρα, το μοίρασμα της κατανομής χαρακτηριστικών ταυτοτήτων και ρόλων κατά τάξη και νόημα, η Μοίρα που και οι θεοί σεβάζονται, αφού η ακύρωσή της θα εσήμαινε την ανατροπή του τί είναι ο καθένας τους, -- ούτε το Πεπρωμένο που είναι η αναγκαία οδός προς το «τέλος» που μοιράνθηκε εξ αρχής (το «τί ην είναι» του κάθε όντος), --- αλλά η Τύχη τώρα στην παρακμή διέπει τα ανθρώπινα. Οι μορφωμένες κλάσεις ρέπουν προς έναν λογικομυστικό πανθεισμό, ενώ γενική είναι η τάση θεοποίησης του μεγάλου ηγέτη ως ορατής πηγής ευεργεσιών στην ζωή των ανθρώπων. Όλο και περισσότερο, τόσο στις μαζικοποιούμενες συναθροίσεις μεγαλοπόλεων όσο και στους μεγαλοπιασμένους που δεν εμπιστεύονται πια τίποτα και κανέναν στις σημαντικές αποφάσεις των, εμπεδώνεται η πίστη στην αστρολογία και μαγεία. Μυστικές σέκτες και πίστες, αλλόκοτοι ιδιασμοί θρησκευτικότητας, αρχέγονες

μαγείες υπό νέα προβολή και ένδυμα λόγου εισρέουν για να πληρώσουν το κενό.

Ο Διόνυσος με την οργιαστική βακχική συνοδεία του, και με την αρσενική μεταμόρφωση των πανάρχαιων γυναικείων μυστηρίων, προσφέρεται να δώσει λύση στο άδειασμα της ψυχής: η Απολλώνια ερωτική έκσταση του κάλλους αντικαθίσταται από την αντινομιακή έκσταση της παραβατικής επιστροφής στην ρίζα γέννησης και θανάτου, δημιουργίας και καταστροφής, στους μυχούς όπου υφάινεται ο ρυθμός του χρόνου.

Ο Διόνυσος θριαμβεύει.

Ο Ελληνισμός σβύνει.

Και συμβαίνει καινού θάυμα.

Με την Αυγούστεια ίδρυση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας ως Ανανέωσης του Κόσμου (*Renovatio, Rejuvenatio Mundi*), ο κυρίως κλασσικός Ελληνισμός του θαύματος του Χρυσού Αιώνα καθίσταται η ιδεολογία του κεντρικού συστήματος της ιστορίας. Επικαλείται δεόντως και σοφά ο Απολλών να πρωτανεύσει της Ανανέωσης. (Ναοί του Απολλωνα στην Ρώμη, τέχνη επίσημα κλασσική, *Ara Pacis*, ποίηση στην Ελληνική μεγάλη παράδοση, έπη του Βιργίλιου, λυρική ποίηση και *Carmen Saeculare* του Οράτιου – όλη η πολιτιστική πολιτική του Αυγούστου περιστρέφεται γύρω από την Απολλώνια θρησκευτικότητα.) Ο Οκταβιανός συνέλαβε το νόημα και το άνυσμα της ιστορίας, και έστησε την αυτοκρατορία αντίστοιχα – έγινε Augustus, μόνος αυτός Σεβαστός και Μεγαλοπρεπής, έναντι ευάριθμων Μεγάλων της ιστορίας. Ακολούθησε την δεσπόζουσα τάση τη Ρωμαϊκής πολιτιστικής Χρυσής εποχής να μορφοποιείται από την ζώσα πνοή του κυρίως κλασσικού Ελληνισμού, παραμερίζοντας την Ελληνιστική παρακμή. Και ανήγαγε αυτήν την ροπή πνεύματος σε συνεκτικό ιστό της αυτοκρατορίας. **Η ψυχή του απανταχού ανθρώπου γαλήνεψε, το οικουμενικό κεντρικό σύστημα σταθεροποιήθηκε, και έγινε δυνατή η μεγάλη μεταβολή χωρίς στρώμα καταστροφής ανάλογο προς το επισυμβάν προς το τέλος της 2^{ης} χιλιετίας π. Χ., και πάλι στο δεύτερο μισό της 1^{ης} χιλιετίας μ. Χ.**

VI

*Το Αντίθαυμα**Η Βούληση για Δύναμη**Ο Χρόνος στην Αιωνιότητα*

Η εμπέδωση του Απολλώνιου, Ολύμπιου, κλασσικού πνεύματος στην ζωή της αυτοκρατορίας έκανε ώστε η μεταβολή από τον Απόλλωνα στον Χριστό, η μετάβαση από τον κλασσικό στον ορθόδοξο Ελληνισμό, να γίνει χωρίς κατάρρευση και επανεκκίνηση της ιστορίας στο κεντρικό γεωπολιτικό σύστημα, το ανατολικό μέρος της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Αντίθετα η επέκταση της Ρώμης στα δυτικά και βόρεια, στον κυρίως Ευρωπαϊκό χώρο, δεν άφησε βαθιά την σφραγίδα Λατινικής τάξης και Ελληνικού πνεύματος στους αυτόχθονες πληθυσμούς Κελτικούς και Γερμανικούς. Έτσι εκεί έχουμε την τυπική ακολουθία πτώσης (5^{ος} αιώνας μ. Χ.) και νέας έγερσης (από τον 9^ο αιώνα).

Όπως η ιστορική Ελλάδα είναι αποτέλεσμα της Καθόδου των Δωριέων στην Πελοπόννησο με την κατάρρευση του Μυκηναϊκού συστήματος ισχύος, έτσι και η ιστορική Ευρώπη προέρχεται από την Κάθοδο των Τευτονικών φύλων στα δυτικά και νότια της Ευρωπαϊκής χερσονήσου με την πτώση του Δυτικού τμήματος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Η πολιτιστική ουσία της Ευρώπης είναι Γερμανική, όπως η πολιτισμική ουσία της Ελλάδας είναι Δωρική.

Η Γερμανική θεμελιώδης υπαρξιακή «στάση», σε απόλυτη αντιδιαστολή προς την Ελληνική, είναι του Υποκειμένου απέναντι στο Ον. Το Υποκείμενο είναι ξένο στην φύση, «ερριμμένο» στον Κόσμο, αποξενωμένο και από τον Θεό – γιατί είναι το Άλλο από την πραγματικότητα, ένα σημείο εκτός πάντων, σημείο θεωρητικής και πρακτικής σύλληψης της πραγματικότητας, σημείο θέασής της απ' έξω και σημείο εκτός αυτής ανάδρασης, δράσης και αντίδρασης επ' αυτής. Οι εξωτερικές αυτές σχέσεις του Υποκειμένου με το Είναι αποτελούν την εμπλοκή του με αυτό, συνιστούν την είσοδό του στον κόσμο της εξωτερικής πραγματικότητας. Αλλά το εν τω

κόσμω είναι του, η ύπαρξή του εδώ και τώρα, το Dasein του, είναι βαθειά προβληματικό, τόσο στην γνωστική όσο και στην πρακτική διάστασή του. Το Υποκείμενο είναι απελπιστικά μόνο στην πραγματικότητα, τόσο έτερο που είναι από αυτή, και από την θεία ακόμη πραγματικότητα. Η θεμελιακή προβληματικότητα των σχέσεών του με το Ον, η απατηλότητα των αισθήσεων, η αβεβαιότητα των λόγων, η αμφιβολία των πίστεων, η σχετικότητα των αξιών, τα πάθη των συναισθημάτων – η αποξένωση από το Είναί (από την πραγματικότητα Κόσμου, Ιδεών, Θεού), είναι αθεράπευτη.

Το Υποκείμενο είναι ένα σημείο ανωμαλίας (ένα Εγώ μοναδικό και ασύντακτο προς το Είναί) στο οντολογικό πεδίο της πραγματικότητας, στην πλοκή του Φαίνεσθαι ως αποκάλυψης του Είναί. Σημείο ανωμαλίας γιατί αυτό που «υπόκειται» στον κόσμο των φαινομένων είναι το Είναί και τίποτα άλλο (αφού το άλλο από το είναι το Μη Είναί, το Μηδέν). Του Υποκειμένου Εγώ το μόνο καταδικό του είναι η αυθεντική Βούληση, όσο δεν έχει υποχειριασθεί και αυτή από το πλέγμα των σχέσεών του με την πραγματικότητα. Και έτσι η απόδειξη της ύπαρξής του είναι η επιβολή της Βούλησης επί της αντικειμένης πραγματικότητας. Χρειάζεται νίκη επί του όντος, όχι νίκη αριστείας μεταξύ τελείων, όχι την αγωνιστική Ελληνική νίκη που είναι επίδειξη πρώτα και μετά απόδειξη υπερτελούς ολοκλήρωσης μεταξύ των ομοίων του όντος, μέσα στον Κόσμο και δίπλα στους θεούς.

Από αυτήν την ανάγκη δικαίωσης της υπαρξιακής του ανωμαλίας στις δομές του Είναί, πηγάζει η Ευρωπαϊκή βουλησιαρχία και όλος ο εσμός των αφύσικων τεχνητοτήτων του Ευρωπαϊκού Κόσμου.

Εντεύθεν η τεχνητότητα στην τέχνη της πρώιμης και της τελευταίας περιόδου της Ευρώπης, της Γοτθικής αρχιτεκτονικής και της πολυποίκιλης μόδας του Μοντερνισμού. Εντεύθεν η υποκρισία του βίου και οι καλοί τρόποι, ο ηθικισμός και οι ψυχασθένειες. Εντεύθεν ο νόμος ως βούληση του Υποκειμένου, απολυταρχικού ή δημοκρατικού, μηχανιστικά εξακριβωμένη – στην ουσία ψηφίσματα περί του συγκεκριμένου πρακτέου που τεχνητά ενδύονται την φόρμα της διαρκώς ισχύουσας τάξης. Εντεύθεν η χαρακτηριστική κανονολαγνεία του Ευρωπαϊκού πολιτισμού, το αντίθετο της Ελληνικής αριστολατρείας. (Την υπέρβαση του Κανόνα από το Ελληνικό πνεύμα λέει ο μύθος της τιμωρίας του Προκρούστη από τον Θησέα). Εντεύθεν ο επιστημονισμός ως λατρεία της «θετικής» (πάλι η τεχνητότητα του θετικού έναντι του φυσικού) επιστήμης και ο τεχνολογικός πολιτισμός. Εντεύθεν η αποσύνδεση της σωτηρίας από την φυσική τελειότητα, η συμπτωματική συνάρτησή της προς την ηθική διαγωγή (την

επιβολή δηλαδή της Βούλησης επί των φυσικών εφέσεων προς τα «τέλη» της ανθρωπίνης ουσίας) και την κοινωνική επιτυχία, και η τελική αναγωγή της στην αυθαίρετη θεία βούληση (κατ' εικόνα και ομοίωση ο Θεός του Υποκειμένου, το Μέγα αυτός Υποκείμενο, που στο τέλος ως ανταγωνιστής του Ευρωπαϊκού Εγώ δεν χρειάζεται και αποβάλλεται), εντεύθεν η θεία Απολυταρχία που καταλήγει σε μοναδική πολιτισμική Αθεΐα του κοσμικού «δημοκρατικού» κράτους, - τόσο ολοκληρωτικό αυτό το ίδιο (δηλαδή κανονίζουν τα πάντα), όσο και η προηγούμενη απολυταρχική εκδοχή του.

Αλλά, η Νέμεση ακολουθεί την Ύβρη.

Η νίκη επί της φύσης, η επιβολή της Βούλησης του Υποκειμένου επί της Κοσμικής Τάξης του Είναι θεωρούμενου ως Αντι-κειμένου, αφήνει ανικανοποίητο το Υποκείμενο στην μοναξιά της αποξένωσής του από το Ον. Η μανία της Βούλησης για Δύναμη για Νίκη επί Κόσμου και Είναι (τελικά δηλαδή και επί του Απόλυτου, του Θεού), εντείνει την βίωση της ανθρωπίνης εγκατάλειψης και δημιουργεί υπαρκτικό κενό την ίδια την στιγμή της νίκης. Τέτοια επιτυχία είναι αποτυχία στην αδιαμόρφωτη ελπίδα λύτρωσης από την Πτώση. Στην νίκη του το Υποκείμενο χαίρεται για την δύναμη της βούλησής του και ταυτόχρονα θλίβεται γιατί δεν ηττήθηκε. Η νίκη του δεν είναι καθαρή της αγωνιώδους του υπαρκτικής προβληματικής. Στον θρίαμβό του κατά του Είναι, το Υποκείμενο λαχταρά την ήττα του. Στο βαθύ αυτό αντιφατικό σύνδρομο έχει την ρίζα του ο Γερμανός Ήρωας.

Το συστατικό βίωμα του Γερμανισμού είναι λοιπόν το ηρωικό. Η Επανάσταση του Ελληνισμού έχει ξεπεράσει το ηρωικό της εποχής των μεταλλών ομορφοποιώντας το στον επικό Μύθο. Το ηρωικό είναι τώρα προσάρτημα του κάλλους: ο αθλητής, ο γυμνός πολεμιστής μαχόμενος ως χορευτής, ο γυμναζόμενος την προτεραιότητα της Μητέρας των μαχών στις Θερμοπύλες, ο Κούρος, ήρωας του Απόλλωνα. Αντίθετα η Ευρώπη ξαναγυρίζει στον παλαιό ήρωα (με οικεία ερμηνεία). Το Ελληνικό βίωμα του κάλλους τώρα υπηρετεί το ηρωικό βασικό βίωμα. Δεν είναι πρόοδος, είναι παλινδρόμηση. Ουσιαστικά, η λατρεία της δύναμης για την δύναμη. Το Υποκείμενο ως ο απόλυτος Ήρωας. Μόνος, ξένος, προδομένος, εναντίον όλων, κατά των δαιμονικών δυνάμεων που κρύβονται στην φύση, αβοήθητος και εγκαταλελειμμένος από τους θεούς, κρατά στα χέρια του την μοίρα και σωτηρία ανθρώπων, κόσμου και θεών. Σε ένα κόσμο που και οι θεοί έχουν υποταχθεί στην απεριόριστη επιδίωξη κυριαρχίας, χωρίς

όρους και αναστολές, αυτός είναι φορέας της αγνής δύναμης, αγνής ως άδολης, αυτός αντιμάχεται την τερατώδη ισχύ της φύσης αλλά και απαξιοί την συμβατική ηθική, αυτός είναι παντελώς αμέτοχος της αχαλίνωτης ορμής για εξουσία, αυτής της μανίας που διαστρέφει την δύναμη και αδίστακτα καταφεύγει στον δόλο κατά αυτής για να επιτύχει τον σκοπό της κυριαρχίας. Το ηρωικό με αυτήν την έννοια δικαιώνει το Υποκείμενο. Το ηρωικό ήθος σώζει την αμαρτία του Υποκειμένου.

Αλλά ταυτόχρονα οδηγεί στην τελική αποτυχία – που παρόλα τα άλλα ποθεί το Υποκείμενο βαθείά μέσα του για να λήξει η αποστασιοποίησή του από το Είναι. Η Μοίρα έχει σημαδέψει την αναγκαία εξέλιξη: η απομάκρυνση από το Είναι θα εξαλειφθεί. Η αντιπαράθεση του Υποκειμένου προς το Ον προκαλεί την λατρεία της Δύναμης για νίκη επί της πραγματικότητας, η επικράτηση της Βούλησης σημαίνει κυριαρχία, η κυριαρχία καθίσταται αυτοσκοπός και η Δύναμη όργανο για αυτή, αντί να είναι η δύναμη αυταξία και η εξουσία αδιάφορο παρεμπίπτον τέλος, η επιδίωξη της κυριαρχίας γίνεται έτσι μανιώδης και δεν ορρωδεί να χρησιμοποιήσει δόλο για επιτυχία ακυρώνοντας το ιδεώδες της Δύναμης, και έτσι ο Κόσμος του Υποκειμένου καταρρέει.

Διός δ' ετελείετο βουλή.

Στο **Δαχτυλίδι των Nibelungen** ο Γερμανικός μύθος (εκφρασμένος στην μεγάλη σύνθεση του Wagner) αποκαλύπτει τις δομές του Γερμανικού συστατικού βιώματος. Αρπάζοντας τον χρυσό του Ρήνου, ο άρχων των υποχθόνιων δαιμονικών Νάνων σφυρηλατεί το μαγικό δαχτυλίδι που εξασφαλίζει στον κάτοχό του, αν απαρνηθεί τον έρωτα, παγκόσμιο κυριαρχία. Απειλούμενοι οι θεοί από την χθόνια προβολή ισχύος των Νάνων (αντί των Γιγάντων της Ελληνικής μυθολογίας) καταφεύγουν, με την αποδοχή του βασιλέα τους, Wotan, στην ίδια μέθοδο με τους εχθρούς των, κλέβουν και αυτοί με δόλο το δαχτυλίδι, στο οποίο πλέον πέφτει και η κατάρρα του κατασκευαστή του. **Αυτοακυρώνονται έτσι οι δυνάμεις της Γης και του Ουρανού από την δικαιοδοσία της κοσμικής τάξης, και εναπόκειται πλέον στον Ήρωα άνθρωπο να την στηρίξει.** Ο γιος του Wotan, **Siegmond (η Νικητήρια Προστασία)** αποτυγχάνει γιατί παραβιάζει τον ηθικούς κώδικες της ξενίας, του αίματος και της οικογένειας, ερωτευόμενος την παντρεμένη αδελφή του **Sieglinde (η Νικητήρια Τρυφερότητα)**. Ο άνομος γόνος της μείξης τους είναι ο μεγαλύτερος ήρωας του Κόσμου, ο **Siegfried (η Νικητήρια Ειρήνη)**. Η νίκη χρειάζεται για τον «κόσμο» του σύμπαντος. Και αυτός όμως ο Ήρωας παραβιάζει την έννομη τάξη της τιμής (πίστεως φιλικής

και συζυγικής), και δολοφονείται από παρακατιανό, ο άριστος από τον χειρότερο που οχυρώνεται πίσω από το είδωλο του συντηρητικού της τάξης Κανόνα. Με τον τελικό αυτόν Δόλο ο Κόσμος διαλύεται και η Walhalla των θεών και των ηρώων καταρρέει.

Ο μύθος λέει την ιστορική μοίρα. Η Ευρώπη τελειώνει όταν το ηρωικό βίωμα της ιερής καθαρής δύναμης που δεν έχει άλλο υπολογιστικό σκοπό εκτός αυτής καθ' εαυτής της άγιας απόδειξης της στην νίκη, ατονήσει και παραμερισθεί από τον ανθρώπινο βίο. Τότε επικρατεί το αντίθετο του Ηρωικού, το Δόλιο, η σχεδιασμένη επιτυχία ενός οποιουδήποτε σκοπού με κάθε τρόπο και μέσο. Αλλά αυτό καταστρέφει την κοσμική τάξη, όπως το ψεύδος διαλύει την συνοχή της αλήθειας. Ο «Κόσμος» της Γερμανικής πραγματικότητας ισχύει από την αγνή Δύναμη, της οποίας η Νίκη είναι το φυσικό επακόλουθο, και αυτή η Νίκη κατά των ταραχοποιών στοιχείων εδραιώνει την συνέχεια της Τάξης που κρατάει τον Κόσμο θεών και ανθρώπων στην ύπαρξη. Οι θεοί πρόδωσαν την αυτόματη αυτή συνοχή της τάξης, και αντί να είναι τα αρχέτυπα της καθαρότητας της δύναμης από υπολογιστικά μιάσματα, την λέρωσαν οι ίδιοι για να διατηρήσουν την εξουσία τους και όχι για να κρατήσουν την σωτήρια τάξη του κόσμου, έστω και αν πίστευαν πώς με την κυριαρχία του συντηρείται η κοσμική τάξη. Είναι και αυτός ο λογισμός για το υπολαμβανόμενο αγαθό υπολογιστική πονηρία, απόλυτα ξένα προς το ηρωικό βίωμα. Ο Γερμανός Ήρωας είναι πάνω και από τους θεούς. Είναι αγνός και ίσος, ό,τι κι αν πράττει, όταν εκείνοι είναι λογιστικοί και πλάγιοι, κάνει αυτό που κάνει για αυτό που κάνει και όχι για κάτι άλλο – είναι ταυτόχρονα σκληρός και ανυπέρθετα ευαίσθητος, άγριος και μουσικός, μοναδικός αυτός στον εαυτόν του και κοινός για όλους, της καθαρής Δύναμης η καθαρή Νικητήρια Ειρήνη (Siegfried).

Η Ευρώπη πέρασε το φθινόπωρό της από τα μέσα του 18^{ου} μέχρι τα μέσα του 20^{ου} αιώνα, και έχει μπει στον χειμώνα του θανάτου της. Η παρακμή της ορίστηκε από την ατονία και εγκατάλειψη του συστατικού βιώματός της. Ο Γερμανικός πυρήνας της Ευρώπης βλέπει την Αγγλοσαξωνική κοινωνία να γίνεται από συντροφιά ηρώων, εταιρεία εμπόρων (ο οικονομολόγος και κοινωνιολόγος W. Sombart, *Händler und Helden*, 1915). Τον Γαλλικό πολιτισμό ο R. Wagner χαρακτηρίζει καίρια αποκαλώντας το Παρίσι έδρα της θρασείας μόδας (στην μελέτη του για τον Beethoven, 1870(2), - σημαδιακό έτος (επαν)ίδρυσης του (B') Reich με την νίκη επί της Γαλλίας – τα γεγονότα συνδέει προθετικά ο Wagner). Εννοεί «μόδα» την δεσπόζουσα τάση

διακοσμητικής κομψότητας στην περιένδυση του πράγματος (Γαλλικός καλοτροπισμός), αντί του γυμνού κάλλους του όντος καθεαυτού (κλασσική μορφοκρατία), ή του γνήσιου πάθους του αναβράζοντος συναισθήματος (ρωμαντική εκφραστικότητα). Και εννοεί «θρασεία» την αυθάδεια να ζυγοσταθμίσεις την «κουλτούρα των Βερσαλλιών» επί Λουδοβίκου 14^{ου} με το Θάυμα του Χρυσού Αιώνα στην Αθήνα του Περικλή – σε δράμα, λόγο, τέχνη και αρχιτεκτονική («Querelle des Anciens et des Moderns”).

Αλλά και με διαδοχή βραχύβιων, ετήσιων τάσεων μόδας όντως ομοιάζουν τα καλλιτεχνικά ρεύματα του Μοντερνισμού. Η παρέλαση αυτή ρευμάτων τέχνης, σαν επίδειξη μόδας στην πασαρέλα των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, ταιριάζει με τον γενικό σχετικισμό και σκεπτικισμό που επικρατεί στον διανοητικό τομέα. Η αλληλουχία κάλλους και αλήθειας, τέχνης και σκέψης, αίσθησης και νου, σώματος και πνεύματος, η ενότητα των διαστάσεων της ανθρώπινης ύπαρξης σε ένα όλο, η αλληλοπεριχώρηση θρησκευτικότητας, αισθητικής, διανοητικής γνώσης και εννοιολογικής επεξεργασίας, ηθικής και τρόπου ζωής, κοινωνική τάξης και πολιτικών δομών εξουσίας, η ολοκληρία του ανθρώπου στην φύση του και στην άνθιση της φύσης του, - όλα έχουν χαθεί, χυθεί σε μια διαμερισματοποίηση τεχνητής κατάτμησης του ανθρώπου («δίκην κακού μαγείρου»), που δεν έχει, σαν διαμερισμός, ούτε την θεουργική αξίωση του Διονυσιακού διαμελισμού. Εκείνος αποτελούσε την αντινομιακή βύθιση στην ρίζα, πηγή και εστία της κοσμικής πλοκής, και έτσι έναν θειασμό, - ο διαμερισμός της διαμερισματοποίησης και εξειδίκευσης της ανθρώπινης ύπαρξης αποτελεί φρικαλέο απανθρωπισμό.

Το “κοσμικό κράτος” (η *reductio ad absurdum* του εθνικού κράτους) αποτελεί την αισθητή απόδειξη αυτού του μαχαιρώδους διαμερισμού. Κυριολεκτικά, διεμερίσαντο τα ιμάτια (και τις σάρκες του σώματος και τις αρμονίες του πνεύματος) του ανθρώπου και επί τον ιματισμόν του έβαλον κλήρον. Ο αστικός Ευρωπαϊκός πολιτισμός της παρακμής επένδυσε στην παγίδα της υλικής ευημερίας, προσήλθε σε μια ανίερη συνεννόηση με την διεστραμμένη επιστήμη από το αυτόνομο τέλος της αλήθειας στους ετερόνομους σκοπούς της χρησιμότητας, ανέχθηκε στην αρχή και μετά επέβαλε την ίδια την υπαγωγή της επιστημονικής γνώσης στο τέρας της μηχανικής τεχνητότητας που καταστρέφει κάθε οργανικό, - **επειδή η μηχανή της τεχνολογίας δεν είναι πλέον εργαλείο προς εξυπηρέτηση των φυσικών αναγκών και δυνατοτήτων του ανθρώπου, αλλά, όπως και η οικονομία με την οποία στενά και βαθειά συνεζαρτάται, αποτελεί μηχανισμό δημιουργίας τεχνητών ζητήσεων προς ικανοποίησή τους.**

Η Άνεση του υλικού βίου που προσπορίζει η τεχνολογία δεν είναι ανάγκη του ανθρώπου, αντιθέτως ανάγκη είναι η υπαρξιακή του Επίταση προς επίτευξη του «τέλους» του, που είναι και η απόλυτη ευδαιμονία και γαλήνη του. Όπως και δεν είναι ανάγκη του ανθρώπου η δια-σκέδαση, όχι η διασπορά, αλλά η ενοποίηση όλων των πτυχών της ύπαρξής του περί ένα εστιακό κέντρο για τον μέγιστο τόνο της ολοκληρίας του. Ανάγκη μέγιστη είναι η εορταστική στάση στον χρόνο για την ιεροτελεστία της παιδιάς της αιωνιότητας. Η ευμάρεια των υλικών μέσων και η ευημερία του βίου στην νεωτερικότητα είναι τεχνητή συνήθεια που γίνεται ανάγκη μέχρι να καταστρέψει η φύση την κακή συνήθεια. Η **τεχνολογικά εξαρτημένη άνεση είναι ναρκωτικό**: αποστερεί από το άνθρωπο τον αληθινό του Παράδεισο (την τελειότητά του), δηλητηριάζοντάς τον με τεχνητούς παραδείσους εθισματικής διέγερσης που ρίχνουν τον υπαρξιακό του τόνο και αχρηστεύουν την ενέργειά του, δημιουργώντας του την ανάγκη της επανάληψης μόνο και μόνο της τεχνητότητας.

Η ευημερία των μηχανών είναι βλαπτική για τον άνθρωπο. Τον αποτρέπει από την Οδό: την αγωγή ολοκλήρωσής του. Του προκαλεί ποιοτική καθίζηση και στα ίδια τα αγαθά της ευημερίας του.. Του στερεί ενέργεια καταδαπανώντας το δυναμικό του σε μάταιους πύθους Δαναΐδων. Και ακόμα περισσότερο και εφιαλτικότερο: παρεμβαίνει στην ίδια την φύση του, στην πολιτισμική του ταυτότητα (όπως τα εμβόλια αρχίζουν να παρεμβαίνουν στην βιολογική ταυτότητα του ανθρώπου – η εκδίκευση του Heidegger). Γιατί τεχνητές ανάγκες και επιθυμίες σημαίνει τεχνητή αίσθηση πραγματικότητας και τεχνητή νοημοσύνη πραγματικότητας, σημαίνει δηλαδή εικονική πραγματικότητα και εικονικός εαυτός (όπου το όντως ον εξορίζεται ως οριακό σημείο φυγής του τεχνητού συστήματος, ως Ding an sich, στον άλλο πόλο από το έτερο σημείο φυγής, το φαντασιακό Υποκείμενο, το υπερβατολογικό Εγώ). Προκύπτει πάλι αναγκαίος απανθρωπισμός.

Η κουλτούρα των καλών τρόπων, από μια επινοημένη εκζήτηση επιδεικτικής κομψότητας στην συμπεριφορά των ευγενών, ματαλλάχθηκε κατά την αστική παρακμή στην υποκρισία μιας κωμικής αυτοσυγκράτησης προς αποφυγή γελοιοποίησης από τις γκροτέσκες στάσεις και κινήσεις του ερριμμένου στον Κόσμο Υποκειμένου, ως τύπου ανθρώπου, που έχοντας στερηθεί την αυτόματη μαθητεία στην φύση όπως και την συνεχή καθοδήγηση του μεγάλου πνεύματος με τα έργα του υψηλού πολιτισμού, δεν ξέρει πώς να φανεί στην ύπαρξη, αφού δεν έχει συνείδηση του εαυτού

του, και δεν μπορεί να έχει ως Υποκείμενο, που σημαίνει ως κάτι που ορίζεται αρνητικά (ως απέναντι στο Είναι), και όχι θετικά (ως αυτή η συγκεκριμένη φύση και ουσία και μορφή).

Η αδυναμία ενός παρακλιμακίου πολιτισμού, και μάλιστα του πολιτισμού της Δύναμης ως Βούλησης του Υποκειμένου, εκφράζεται προφανέστερα με την γενική αρχή του Συμβιβασμού. Στον φυσικό άνθρωπο, και στον κλασσικό ως ανθό του φυσικού, η κρίση μεταξύ διαφόρων επιλογών σε οποιονδήποτε τομέα, και όπου η πρόκριση μιας εξ αυτών αμφισβητείται, γίνεται δια του αγώνος. Παλεύουν και ο καλύτερος νικά. Απέναντι στην υγεία του Αγωνιστικού Ιδεώδους, η Αρχή του Συμβιβασμού είναι διπλά νοσηρή. Και γιατί η δημιουργικότητα και η αφιέρωση του ανθρώπου μεγιστοποιείται εκθετικά αν ξέρει ότι όλα θα κριθούν με ένα αγώνα. Αλλά και γιατί ο μηχανισμός των συμβιβασμών οδηγεί μαθηματικά στην επιλογή των χειρότερων στοιχείων από τις εκατέρωθεν προ-τάσεις: ο καθένας των συμβιβαζομένων δεν θα δεχθεί να συμπεριληφθεί στην τελική απόφαση ακριβώς εκείνος ο παράγων της άλλης ιδέας που αποτελεί την χαρακτηριστική ουσία της, αφού αυτό δεν θα εσήμαινε πια συμβιβασμό αλλά ήττα του, και αντιθέτως θα συμφωνήσει με εκείνα τα στοιχεία του άλλου που είναι επουσιώδη και εξαρτηματικά, και τα οποία ακριβώς εκ του λόγου ότι θα αποκλεισθεί η ουσιαστική ιδέα που τα μορφοποιούσε και ενεργοποιούσε σε ένα όλο, εξασθενούν και καθίστανται λίγο αποδοτικά έως ολωσδιόλου αναποτελεσματικά και συχνά αντιπαράγωγικά και επιβαρυντικά του προβλήματος που επιχειρούν να διορθώσουν.

Με τον ευνουχισμό που προκαλεί η διαμερισματοποίηση, ο διαμερισμός και η εξειδίκευση της ανθρώπινης ύπαρξης, με την αφύσικη τεχνητοποίηση και απανθρωπισμό του ανθρώπου, με τον εικονικό άνθρωπο σε μια εικονική πραγματικότητα τεχνητά δημιουργήματα ενός επιστημονισμού και ορθολογισμού που πρόδωσε την φυσική λαχτάρα του ανθρώπου για σωτήρια αλήθεια διαστρέφοντας την φιλοσοφική και επιστημονική γνώση σε μισθοφόρο της τερατογεννητικής Τεχνολογίας και της πολιτικής Σκοπιμότητας για συμφέροντα οικονομίας και εξουσίας (όπως ανάλογα η φιλοσοφία ήταν θεραπαινίς της θεολογίας στον Ευρωπαϊκό Μεσαίωνα), με τον συστηματικό διχασμό (μεταξύ έξω και μέσα ανθρώπου, φαίνεσθαι και είναι της ανθρώπινης παρουσίας, μεταξύ αφενός πράξεων και λόγων, αφ' ετέρου αισθημάτων στην ψυχή του και μύχιων σκέψεων), και την συνεπακόλουθη μόνιμη αυτοενοχοποίηση του ανθρώπου, στα οποία η υποκριτική του αστικού καθωσπρεπισμού και καλοτροπισμού εγκλωβίζει και έτσι σκλαβώνει τον

άνθρωπο για πάσαν χρήση και κατάχρηση, με την σύνθλιψη και συντριβή του υπαρξιακού τόνου που η απάνθρωπη λογική του Συμβιβασμού δόλια επιτυγχάνει, - **το Ηρωικό βίωμα της Αγνής Δύναμης έσβυσε στον Ευρωπαϊκό πολιτισμό και η ιστορική Ευρώπη του Γερμανικού πνεύματος πεθαίνει, - και κακοθανατεί για δικούς της λόγους.**

Κατά την διάρκεια του φθινοπώρου της παρακμής της έγιναν συγκλονιστικές, σπασμωδικές απόπειρες αναστροφής της πορείας της ιστορίας, που αναγκαία απέτυχαν, διαφωτίζοντας ταυτόχρονα την ανόμοια φύση των διαφορετικών πολιτισμών και την οδηγό μελωδία της ιστορίας. Όπως η ανάταξη του παρακμάζοντος Ελληνισμού στους Ελληνιστικούς χρόνους μπορούσε να γίνει μόνο με την ισχυροποίηση ως ζώσας πραγματικότητας του οικείου συστατικού βιώματος της Καλλισθενικής Νεότητας (θρησκευτικότητα του Απόλλωνα), έτσι και η ανάταξη της παρακμάζουσας Ευρώπης στους δυο περίπου αιώνες από τα μέσα του 18^{ου} στα μέσα του 20^{ου} επιχειρήθηκε με την επαναβεβαίωση και πρόταξη του βιώματος της Αγνής Δύναμης (λατρεία του Έρωα) απέναντι στην φθιρόμενη καθεστηκυία Ευρωπαϊκή τάξη. Αυτό σημαίνει η αυτοκρατορία του Ηπειρωτικού συστήματος του Μ. Ναπολέοντα (από την μεριά της πρώτης προσλαμβάνουσας το Γερμανικό πολιτισμικό βίωμα Γαλατίας-Φραγκίας-Γαλλίας) και η τιτανική προβολή ισχύος κατά παντός της Γερμανίας, 1870-1945 (εκ μέρους της ίδιας της εστίας της ιστορικής Ευρώπης, όπου το κυρίαρχο βίωμα του ηρωικού είναι αυτοφύες και έπλασε τις χαρακτηριστικές εκείνες θεμελιώδεις μορφές υψηλού πολιτισμού και δομές ιστορικότητας στις οποίες η Ευρώπη είναι ανυπέρβλητη). Ακόμη και η Ρωσική Επανάσταση (1917-1954) με πρόσληψη Γερμανικών ιδεών, εντάσσεται στην ίδια αντίδραση κατά της παρακμιακής Ευρώπης.

Οι Επανάστασεις κατά της Ευρωπαϊκής φθοράς και οι συνωδές προσπάθειες επιστροφής στις ρίζες του συστατικού βιώματος και ανάταξης των δομών της ανθρώπινης ύπαρξης σύμφωνα με αυτό, εστιάζονται και νοηματοδοτούνται από το Ηρωικό. **Ο ηρωισμός του ηγέτη, του πνευματικού ανθρώπου, του καλλιτέχνη, του στρατιώτη, του εργάτη, του πολίτη είναι το δυναμοποιητικό σύνθημα και βρίσκεται στο προσκήνιο και στο επίκεντρο της κοινωνικής ανάπλασης και του ιστορικού γίγνασθαι.**

Το ότι οι προσπάθειες επανηρωποίησης της Ευρώπης απέτυχαν, ενώ το εγχείρημα ανανέωσης του αρχαίου κλασσικού κόσμου τελικά επέτυχε με την Αυγούστεια Επανάσταση και Ίδρυση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, το διπλό αυτό γεγονός οφείλεται στην διάφορο φύση των δύο πολιτισμών. **Ο ηρωισμός αποτελεί την εξευγενισμένη και εξαγνισμένη δομή της Αρχής του Κυρίου**

των Δυνάμεων, του Κανόνα της δημιουργικής βιάζουσας Δύναμης, που αποτελεί την αποκάλυψη της δεύτερης κοσμοϊστορικής Επανάστασης (Εποχή των Μετάλλων). Με αυτήν την καταγωγή, αποτελεί μέρος του αινίγματος για το νόημα της ύπαρξης, όχι την λύση του. Η Αρχή του Κάλλους αντιθέτως, ο Κανόνας του Άνθους ως άξονος του χρόνου, η εστιακή θέση της ωραιάς ακμής της νεότητας, η Δωρική ουσία της Επανάστασης του Ελληνισμού, σηματοδοτεί μια αναδόμηση του Κόσμου ως φανέρωσης του Απόλυτου, ως Φαίνεσθαι ταυτωτικό του Είναι, και ευαγγελίζεται το καινόν μυστήριο της αιωνιότητας ως άχρονης κορύφωσης της τελειότητας στον χρόνο.

Ο Ελληνισμός, αντιπαρατιθέμενος ως προς Βάρβαρο προς κάθε τι άλλο προγενέστερο, σύγχρονο και μεταγενέστερο από την ιστορική του διατρέωση, αποτελεί λοιπόν την τρίτη και τελειωτική αποκάλυψη του νοήματος της ύπαρξης. Έτσι, όποιο σύστημα τον προσλάβει και οικειωθεί ως κεντρικό νοηματοδοτικό άξονα, και περί αυτόν οργανώσει με επιτυχία τις δικές του ίδιες δομές, έχει ισχυρές προϋποθέσεις σταθερότητας και αποδοτικότητας. Η Ρώμη μπόρεσε να το κάνει γιατί οι οικείες δομές της δείχτηκαν πρόσφορες να αναμορφωθούν, με κάποια αντίσταση αλλά χωρίς βία, προς τις Ελληνικές μορφές του βιώματος του Ελληνισμού, - ένα αξιοπαρατήρητο γεγονός εξοικείωσης που έκανε τους ίδιους τους Ρωμαίους να το εξηγούν με αναγωγές σε Αρκαδική και Τρωική καταβολή. Ιστορική είναι οπωσδήποτε η Ετρουσκική παράμετρος στο Ρωμαϊκό οικοδόμημα. Αλλά και γενικά η πρόσληψη του πολιτισμικού Ελληνισμού από τους γηγενείς πληθυσμούς της Ιταλίας ήταν εξαιρετικά ομαλή και βαθειά. Στην Ρώμη ιδιαίτερα, ένα παλληκαρίσιο υπόβαθρο (π. χ. ανυπόταχτοι και απόβλητοι Λατίνων και άλλων περιχωριακών φυλών, αρπαγή Σαβίνων), και ειδικές συνθήκες, λειτούργησαν ώστε να προικίσουν τον λαό με προφανές πεπρωμένο. Άρπαξαν τον Ελληνισμό ως το καλύτερο και τους φάνηκε ταιριαστό, παρά την προφανή ένταση που είχε με χαρακτηριστικές Λατινικές αξίες. Επίμονα καλλιέργησαν το αρμοστό, ερατό απόκτημα και βαθειά καλλιεργήθηκαν από αυτό σε κάθε πολιτισμικό πεδίο επί αιώνες. Και έτσι επέτυχαν το θαύμα: **Rejuvenatio Mundi**. Το θαύμα που επέτρεψε, όπως επεσήμανα εμφατικά, την μεγάλη μεταβολή από τον κλασσικό κόσμο στον ορθόδοξο βυζαντινό χωρίς στρώμα καταστροφής του πολιτισμού, όπως αντίθετα συνέβη στις άλλες μεγάλες εποχές μεταβολών, στο τέλος της 2^{ης} χιλιετίας π. Χ. για το κεντρικό σύστημα της ιστορίας, και στα μέσα και εξής της 1^{ης} μ. Χ. για το δυτικό τμήμα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, την Ευρώπη.

Πάντως βέβαια, είναι αποκαλυπτικό ότι και οι αποτυχούσες προσπάθειες ανάταξης της Ευρωπαϊκής φθοράς έγιναν με ιδεολογικό πλοηγό το Κλασσικό πνεύμα. Τον κλασικισμό της Γαλλικής Αυτοκρατορίας (David), διαδέχθηκε η αφιέρωση του Γερμανικού πνεύματος στην ολοκληρωτική και εξαντλητική μελέτη και οικειοποίηση (περισσότερο από αφομοίωση) του Κλασσικού, τόσο που και αυτή ακόμη η φυσική φιλοσοφική Τευτονική διάθεση, μετά την έκρηξη από τον Kant στον Hegel (η οποία συνώδευσε την καλπάζουσα ενασχόληση με το κλασσικό μετά την παρακαταθήκη του Winckelmann), υποχωρεί μπροστά στην Αρχαιογνωσία, προς την οποία διοχετεύεται η πλειότερη και καλύτερη ενέργεια του Γερμανικού έθνους. Και οι λίγες φιλοσοφικές κορυφές (Nietzsche, Heidegger) μετά τον οργασμό περί το 1800 και την εποχή του Sturm und Drang – πολιτισμικό ηρωισμό της ψυχής και του πνεύματος του Γερμανικού Λαού, - είναι γερά θεμελιωμένες, και σαν προσωπική εμπειρία, πάνω στις κλασσικές σπουδές, κλασσική φιλολογία, αρχαία φιλοσοφία. Στην περίπτωση της Ρωσικής αντίδρασης προς την παρακμή, η σχέση προς το κλασσικό είναι εμμεσώτερη, λόγω της βαθείας, ορίζουσας σχέσης της Ρωσικής ψυχής προς την Ορθοδοξία. Όμως και στην φιλοσοφική θεμελίωση της Γερμανικής Ιδέας που κατηύθυνε την Ρωσική Επανάσταση, αλλά και στα πολιτιστικά ορόσημα της ιστορίας της Ρωσίας τον 20^ο αιώνα, η κλασσική δυναμική είναι ενεργός και καθοριστική, έστω και αδιακήρυκτος και εν πολλοίς ασυνειδητοποιήτης. Ο Σοσιαλιστικός Ρεαλισμός στρέφεται κατά της μόδας των διάφορων «ισμών» του Μοντερνισμού, ο Shostakovich είναι αυτός που συνεχίζει στα μέσα του 20^{ου} αιώνα την μεγάλη γραμμή της Γερμανικής συμφωνικής μουσικής, η «διαλεκτική του μοντάζ» στον Eisenstein αποτελεί την μορφοποίηση της κινηματογραφικής απεικόνισης. Και η Σοβιετική Ένωση δυσκολεύεται να αποχωρισθεί τον Κανόνα του Χρυσού στα χρηματοπιστωτικά, αρνούμενη τους αντικλασσικούς νεωτερισμούς που ξεκίνησαν με τον Keynes, και αποκορυφώθηκαν με την πολιτική και ολιγαρχική εκμετάλλευση των θεωριών του, πονηρές χρησιμοποίησεις κλασσικής γνώσης με αντικλασσικό πνεύμα και κατεύθυνση των οποίων τις ολέθριες έσχατες συνέπειες της χρηματοπιστωτικής αστάθειας του οικονομικού συστήματος που προκαλούν δεν έχει πληρώσει ακόμη ο κόσμος, αλλά επίκειται να τις υποστεί με μεγακρίση.

Μολονταύτα, οι επιχειρήσεις διάσωσης της Ευρώπης από τον θάνατο δεν επέτυχαν, παρά την κλασσική επικουρία. Γιατί υπήρχε βασικός αντίτονος ελληθμός μεταξύ συστατικού βιώματος του πολιτισμού (που προϋποθέτει την έκπτωση του Υποκειμένου από το Είναι και την συνεπακόλουθη αποξένωση από τις οντολογικές δομές της πραγματικότητας), και της

αναπόδραστης γοητείας του κλασσικού. Ο έρωας του κάλλους όμως στο αποστασιοποιημένο από το Είναι Υποκείμενο γεννά αντίδραση από τον φόβο της άρσης της απομάκρυνσης που θα συνεπήγετο η ικανοποίηση του έρωτα. Ο φόβος της ταύτισης με το Είναι μέσω του ενεργού έρωτα του κάλλους του Φαίνεσθαι, τηρεί το Υποκείμενο μακριά από το Ερώμενο. Ο ανικανοποίητος αυτός, αισθητικά και μεταφυσικά, Έρωας, γεννά βαθειά οδύνη στο Υποκείμενο η οποία προκαλεί θύελλα συναισθημάτων αντί της μορφοποίησης της ανθρώπινης συναισθήσεως στην μια δομή ταύτισης όλου του ανθρώπου προς το ερώμενον κάλλος που η κλασσική ικανοποίηση του έρωτα επιβάλλει. Έτσι, ο αναπόφευκτος έρωας του κάλλους, στο μεν Ελληνικό ιδίωμα μορφοποιεί την ένταση ανάγοντάς την στην χαρμόσυνη γαλήνη της φωτεινής έκστασης στην ταυτότητα της Μορφής Πνεύματος και Κάλλους ερώντος και ερώμενου, ενώ στο Ευρωπαϊκό πολλαπλασιάζει το συναισθηματικό άμορφο χάος οδηγώντας στους οργιαστικά εκστατικούς παροξυσμούς του Ρωμαντισμού. Άρα, αν και ο συνεπαρμός από τον Ελληνισμό ανέβασε την Ευρώπη στα πολιτιστικά ύψη των γιγάντων της, τόσο στην μια κλασσική κατεύθυνση της μορφοκρατίας, όσο και στην άλλη και επικρατούσα οικειότερη της εκφραστικότητας, όμως επί του προκειμένου, ο Ευρωπαϊκός ρωμαντικός έρωας του κλασσικού, αντί να διευκολύνει την επιχείρηση διάσωσης του παρακμάζοντος πολιτισμού, την ενέπλεξε σε σκοτεινότερες διαστάσεις του απομονωμένου από το Είναι Υποκειμένου, συντείνοντας καθοριστικά στο αποτελειώμά του.

Διός δ' ετελείετο βουλή. Και πάλιν και ες αεί.

Το ουσιώδες παραμένει, τα ιστορικά πεπρωμένα κάθε πολιτισμού καθορίζονται από την ιδιοταυτότητα των δομών του, σε τελευταία ανάλυση από το συστατικό του βίωμα. Για αυτό δεν ενέπλεξα στην προηγούμενη ανατομία του θανάτου του Ευρωπαϊκού φαινομένου τον βαθύτατο Γερμανικό έρωτα του Ελληνικού κάλλους. Τα μεγάλα συστατικά βιώματα δεν μπλέκονται μεταξύ τους. Όχι ότι δεν συνυπάρχουν παντού και πάντοτε. Αλλά η απόλυτη επικράτηση ως εστίας και άξονα του ενός ή του άλλου κατά την τάξη των είναι που ορίζει ουσίες σε κάθε ον και στους πολιτισμούς.

Η ιστορική Ευρώπη και η πολιτισμική φάση της ιστορίας που αντιπροσωπεύει έχει πεθάνει μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Απλά παίρνουν τον γαλβανισμό για ζωή. Έσβυσε το Ηρωικό βίωμα, και λένε ηθική την νομο-υποταγή σε μια ψηφισματο-πληθώρα (σύγχυσαν τον νόμο με το ψήφισμα), λένε ορθολογισμό τον λογαριασμό, λένε ανθρωπισμό την απάνθρωπη στέρηση από τον άνθρωπο του υψηλού, λένε πολιτισμό την υποκουλτούρα του λίγου, παιδεία τον

ευνουχισμό της νεότητας και την στείρωση του ανθρωπίνου πνεύματος με την τεχνοκρατική εξειδίκευση, δημοκρατία λένε τον ολιγαρχικό έλεγχο του λαού που προσπαθούν να μετατρέψουν σε μάζα (αντί της φυσικής αριστοκρατίας με την οποία ο Περικλής ορίζει την Αθηναϊκή δημοκρατία), με κοσμικό κράτος εννοούν μια νεκρή κανονολατρεία που μας διδάσκει με σοβαρότητα και βάρος ευθύνης και πώς θα αναγκοπράττουμε, **αλλά επίσης, που με την ίδια αγέλαστη θλιβερότητα οι αποτυχημένες ηγεσίες του νεκρού σώματος γράφουν αποφθεγγόμενες την ιστορία του παρελθόντος, επειδή έχουν απολέσει την δυνατότητα να γράφουν αποφασίζουσες κατά το άνυσμα της ιστορίας το μέλλον.**

Με τον θάνατο του ηρωικού βιώματος έχει κατακλύσει την ανθρώπινη ψυχή ο τρόμος του κινδύνου από ανεξέλεγκτους παράγοντες. Εννοώ ότι τον κίνδυνο του ίδιου του πολιτισμού τους, τις βλάβες που προκαλεί ο τρόπος ζωής του σημερινού πολιτισμένου, και πολύ περισσότερο τις δυνατότητες παρενέργειας των χρησιμοτήτων τους, τις αποδέχονται χωρίς σκέψη και συνείδηση. Η τεχνητότητά τους, τους έχει γίνει σαν φυσικό δεδομένο. Ίσα ίσα πιστεύουν ότι τα φυσικά δεδομένα μπορείς να τα αλλάξεις με την επιστήμη και την τεχνολογία, αλλά όχι τις τεχνητότητές τους. Αυτό βέβαια σημαίνει πολιτισμικός ντετερμινισμός!

Αλλά ο κίνδυνος είναι ουσιώδης παράμετρος της επιδίωξης της ανθρώπινης τελειότητας.

Όπου υπάρχει κίνδυνος, εκεί φύεται και αυξάνεται το Σωτήριο.

Nah ist

und schwer zu fassen der Gott.

Wo aber Gefahr ist, wächst

das rettende auch.

Fr. Hölderlin, *Patmos*, 1-4

Μαζύ με το ηρωικό βίωμα ατόνησε διαδοχικά και έχει ξεραθεί και ο έρως του κλασσικού. Τα δύο συμπλέκονται στην Ευρώπη όπως οι όφεις στην αρχιερατική ράβδο. Συναυξάνονται (Ιταλική Αναγέννηση, Γαλλική Αυτοκρατορία, Γερμανική Προβολή) και συμφθείρονται (Ισπανική Μοναρχία, Γαλλικό ancien régime, απολύτως Μεταπολεμική Ευρώπη).

Η ραγδαία ύφεση κατά την ποιότητα των υψηλών κλασσικών σπουδών στην μεταπολεμική Ευρώπη αποτελεί το αποτύπωμα της αποερωτοποίησης της Ευρωπαϊκής κουλτούρας. Πώς να υπάρχει Θάυμα χωρίς την έκσταση του έρωτα του κάλλους; Η σύγκριση στο επίπεδο της έρευνας βάσης της εξηκονταετίας 1960-2020 προς εκείνο κατά την περίοδο 1880-1940 είναι συγκλονιστικά αποκαρδιωτική. Φυσικά η μόδα του πρόσφατου την οποία ακολουθούν και καλλιεργούν τους εμποδίζει να καταλάβουν το φαινόμενο στις κοσμοϊστορικές του διαστάσεις. Ένας συστηματικός αντικλασσισμός κυριαρχεί παντού – σαν κύριο χαρακτηριστικό των ηγετικών ομάδων και σαν παραγωγή αγαθών. Το κατράκτυλο στην ποιότητα της χρηστικής παραγωγής και της καλλιτεχνικής δημιουργίας είναι τρομακτικό, αντιστοιχεί *mutatis mutandis* στο πολιτισμικό σοκ των βαρβαρικών πορπών που έχουν βρεθεί σε Ουγγαρία και Ελλάδα κατά την περίοδο των Σλαβικών εγκαταστάσεων 6^ο με 8^ο αιώνα μ. Χ.

Το χαρακτηριστικώτερο δείγμα του Ευρωπαϊκού αντικλασσισμού στην εποχή μας είναι η γενική καχυποψία έναντι της αριστείας. (Είναι εν μέρει επακόλουθο σύνδρομο των Πολέμων του 20^{ου} αιώνα, αλλά η αρνητική κρίση του τέλειου έχει βαθύτερες αιτίες). **Όλα συντείνουν σε μια υποκουλτούρα της μετριότητας, όπου ο άριστος και εξ ορισμού αμέθοδος είναι αποδεκτός όσο είναι εγκλωβισμένος στο σύστημα του λίγου και μεθοδικού, αντί να είναι η αναγωγός δύναμη όλης της κοινωνίας, όπως στην αρχαιότητα.** Η επιστημονική (τάχατες) μέθοδος χρησιμοποιείται για να νομιμοποιείται η πτεροκοπία της ηλικιακής και πνευματικής νεότητας και για να σπρώχνεται στην απόγνωση ο λαός, του οποίου η λαχτάρα για το υψηλό συναντά τον αριστεά σε μια ευλογημένη συνουσία σαν αυτή της αλήθειας και του κάλλους. Αυτό ακριβώς τρέμει η απάνθρωπη μετριοκρατία. Και φυλακίζει μεν τον άριστο στον λαβύρινθο της κανονολογίας της και στην φενάκη του ανούσιου ορθολογισμού της μεθοδολογίας (και η ιατρική με πρωτόκολλα – κανείς να μην είναι Ιπποκρατικός ιατρός), τον δε λαό αποπροσανατολίζει από την φυσική του επιδίωξη να δει αυτό που αισθάνεται μεγαλειώδες, με την συνεχή απογοήτευση των πόθων του και την βαθμιαία επιβολή του ανοικείου. Αν δε τύχει και συμβεί να αναλάβουν πρωτοβουλία οι άριστοι για την δημιουργία ενός φυσικού συστήματος ανταγωνισμού και ώθησης προς το βέλτιστο, και επικοινωνήσουν με τον λαό επ' αυτού, το σύστημα της μετριότητας αλαφιάζεται γιατί ξέρει ότι έτσι έφθασε το τέρμα του. **Η συνέργεια άριστου και λαού είναι η δυναμική της ιστορίας για την εκπλήρωση του «τέλους» της. Αυτό έκανε το Ελληνικό θάυμα.**

Έλαβε χώρα ένα τέτοιο ζοφερό φαινόμενο της νοοτροπίας του Ευρωπαϊκού θανάτου πρόσφατα στο ποδόσφαιρο. Οι καλύτερες ομάδες αποφάσισαν να κάνουν διοργάνωση δική τους που να δίνει συνεχώς το υψηλότερο ποιοτικά αποτέλεσμα. Το σύστημα της μετριότητας αντέδρασε υστερικά, με μια λύσσα ιεροεξεταστική, σε μια κρίση πανικού. (Αντίστοιχη είναι η πανικόβλητη υστερία για έναν ιό. Η μετριότητα υπεραντιδρά σε αυτά που την υπερβαίνουν, αντί να μαζευτεί γνωρίζοντας την ανεπάρκειά της). Τους είναι και σύμφυτη μια μισαλλοδοξία αλλόκοτη και επικίνδυνη – κάπως έτσι καθάρισαν τους Καθαρούς στο Languedoc οι Φράγκοι τον Μεσαίωνα. Ιδιαίτερα δεν ανέχονται οι άνθρωποι της παρακμής και του θανάτου να ανθίζει κάτι στην ακμή του, γιατί αυτό τους θυμίζει οδυνηρά το λάθος τους. Αλλά βαθύτερα η Ευρώπη της Τεχνητότητας διχάζεται μεταξύ έρωτα και μίσους απέναντι στο Τελεσιουργό Φυσικό. Στα μεγάλα πνεύματα επικρατεί ο έρωτας: εμπνέονται. Στην ιστορική πραγματικότητα κυριαρχεί το σύνδρομο της εξουδετέρωσης του άλλου: όταν όλοι συμμετέχουν στο ψεύδος και το άσχημο της τεχνητότητας, τότε η Υποκειμενικότητα έγινε Αντικειμενική δια της Διυποκειμενικότητας. Τέτοια φαιδρά καμώματα μεταχειρίζεται ο αποξενωθείς του Όντος. Θέλει ομοφυχία για να αφανίσει την δική του ταραχή. Η σκληρότητά του είναι βέβαια θλιβερή πράξη αδυναμίας. Και καταγράφεται στην ιστορία σαν πορεία φθοράς. Έτσι μεταξύ Μεταρρύθμισης και Αντιμεταρρύθμισης απορρόθμισαν την Αναγέννηση. Μετέθεσαν το θέμα αλλού από εκεί που πονάει και θεραπεύει.

Το Αγωνιστικό Ιδεώδες της Αριστείας στον Ελληνισμό ως βασική δομή κοινωνικής συμβίωσης συνυφίνεται και εκφράζει τις μεγάλες αρχές της τρίτης αποκάλυψης: την μεταφυσική της φανέρωσης του απόλυτου Είναι στο Φαίνεσθαι, την οντολογία της τελειότητας και την σωτηριολογία της αιωνιότητας. Μετά το κλασσικό θαύμα όποιος πολιτισμός το αγνοεί κινείται στα απόνερα του μεγάλου ποταμού της ιστορίας.

Ωραία και δυνατά το διατυπώνει ο Ηράκλειτος για την αντίστοιχη στάση των Εφεσίων της πολυ-τελούς παρακμής εναντίον του αρίστου αξιώτατου φίλου του:

ἄξιον Ἐφεσίοις ἥβηδὸν ἀπάγξασθαι πᾶσι καὶ τοῖς ἀνήβοις τὴν πόλιν καταλιπεῖν, οἵτινες Ἑρμόδωρον ἄνδρα ἑωυτῶν ὀνήιστον ἐξέβαλον φάντες· ἡμέων μὴδὲ εἷς ὀνήιστος ἔστω, εἰ δὲ μή, ἄλλη τε καὶ μετ' ἄλλων.

(22DK B121)

Δεν χρειάζεται οι Ευρωπαίοι τώρα να πάνε να κρεμαστούν γιατί η Ευρώπη έχει πεθάνει.

Οι διάφορες χώρες της γεωγραφικής Ευρώπης, μετά τον θάνατο της ιστορικής, θα ακολουθήσουν τις δικές τους πορείες κάθε μια, κυρίως οι ισχυρότερες. **Το βαθύτερο νόημα της αποχώρησης της Μ. Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ακριβώς αυτό: ο θάνατος της Ευρώπης. Ο Αγγλοσαξονικός κόσμος έχει τον δικό του τρόπο.** Στο δε πολιτειακό πεδίο, η κοινοβουλευτική δημοκρατία είναι γέννημα, θρέμμα και αρχετυπική μορφή του Αγγλικού χαρακτήρα και ιδιοταυτότητας. Εκεί δε μόνο λειτουργεί πραγματικά. Ποτέ δεν έπιασε ουσιαστικά στην ηπειρωτική Ευρώπη. Στις δε ΗΠΑ, το σύστημα αναπτύχθηκε εντελέστερα με επαναναφορά κατευθείαν σε κλασσικά πρότυπα. **Η Αμερική έχει το πλησιέστερο και ομόπνευμο μοντέλο με το Σπαρτιατικό, και ιδίως με το Ρωμαϊκό. Τίποτα δεν είναι καινού και τίποτα δεν αποτελεί έκπληξη για το κλασσικό: ο Πολύβιος είχε διαγνώσει ότι το καλύτερο σύστημα για οικουμενική ηγεμονία είναι και θα είναι της Ρώμης** (Έχω αναλύσει τα Αμερικανικά και το Μέλλον του Κόσμου πρόσφατα).

Η Γερμανία μετά το 1945 περνάει ό,τι πέρασε η Γαλλία μετά το 1815. Αλλά ενώ η Γαλλία εξασθένησε οριστικά από την διαδικασία της διόρθωσης, η Γερμανία ισχυροποιείται. Διότι είναι ο πυρήνας της ιστορικής Ευρώπης, του ηπειρωτικού συστήματος. Βεβαίως θα επιχειρήσει κάτι μεγάλο στο μεσοπρόθεσμο μέλλον. **Τρεις είναι οι διαστάσεις της ελπίδας της. Πρώτον να ξαναβρεί τον ηρωικό εαυτό της πέρα από την υπολογιστική μετριότητα που χαρακτηρίζει το παρόν της (απαραίτητη μέχρι τινός για την θεραπεία της αδυναμίας της). Δεύτερον να θρέψει πάλι τον έρωτα του κλασσικού, που έχει γίνει και αυτός αναλυτικός και διαχειριστικός. Και τρίτον να συνδεθεί ενεργά και συντονιστικά με το κεντρικό γεωπολιτικό πεδίο της ιστορίας, που επανέρχεται στο προσκήνιο μετά μικρή ιστορική παρένθεση ενός περίπου αιώνα μέσα σε 24 πάνω κάτω συνεχείς αιώνες καθοριστικής παρουσίας – να αφήσει δε την κατά προτεραιότητα μέριμνα της θανούσης Ευρώπης, η οποία δεν την χρειάζεται πια. Τα δε τρία ζητούμενα συντρέχουν εις ένα. Ήδη ίσως άρχισε να κινείται προς την αναγκαία φορά.**

*

VII

*Το Θαύμα**Το Σωτήριοιον της Πίστεως**Η Αιωνιότητα στον Χρόνο*

Ο Ελληνισμός τοποθέτησε σωστά το ηρωικό πνεύμα στην προϊστορία του, στους Αχαϊκούς, Μυκηναϊκούς χρόνους. Και πρόβαλε αυτήν την προϊστορία ως Μυθολογία, ιστορία στον μυθολογικό χρόνο, και την μεταμόρφωσε στο Έπος, την καλλισθενική Μορφή του ηρωισμού.

Ο Ελληνισμός έχει συνείδηση της απόλυτης ιδιαιτερότητάς του και μοναδικότητας έναντι και αυτού του παρελθόντος του. **Οι ήρωες θα ήσαν Βάρβαροι και αυτοί για αυτόν, αν δεν τους μεταμόρφωνε με την μαγεία του κάλλους.** Σε αυτό συνίσταται η Ομηρική γοητεία: οι Έλληνες άκουγαν εκστασιασμένοι τον ραψωδό να απαγγέλει τον μύθο της προϊστορίας, όπως οι Θράκες τον Ορφέα. Η σαγήνη είναι του κάλλους. Το κάλλος πρωτίστως του πνεύματος **στον υπέρτατο Ομηρικό ποιητικό λόγο που δίνει μορφή στο ηρωικό.** Έπειτα η έμφαση στο κάλλος παντού της διηγήσεως, ακόμη, **χαρακτηριστικά, και στις πιο απροσδόκητες εφαρμογές, υπό τις δυσχερέστερες καταστάσεις.** Το κάλλος του Αχιλλέα, παιδός ήρωα ομορφότατου των Ελλήνων. Οι θεοειδείς και θεοείκελοι και ισόθεοι και αντίθεοι ήρωες της νεότητας. Η ύψιστη αποτρεπτική προστακτική της Αιδούς: να μην ντροπιάζεις την ομορφιά σου πράττοντας ανάρμοστα προς αυτήν (*“Αἰδῶς Ἀργεῖοι, κάκ’ ἐλέγχεα, Φεῖδος ἀγητοί”*). Το κάλλος στις περιγραφές φρικτών θανάτων κατά τις μάχες, με το οποίο αγγαῖζεται και η φρίκη. Το κάλλος του ματωμένου όμορφου μηρού του πληγωμένου Μενέλαου – σαν ελεφαντοστό με πορφυρή διακόσμηση για τον Όμηρο. *“κέρα ἀγλαέ”* προσαγορεύει ο Διομήδης τον Πάρι, με αγλαό αιδοίο, ερμηνεύει ο Αριστοτέλης (απαλόν κέρας απειάλεσε το άρρεν αιδοίον ο Αρχίλοχος), παρομοιάζοντας την έκφραση προς τον Γανυμήδη, τον «Γανόωντα Μήδεα», τον με λαμπρά αιδοία.

Το έπος μορφοποιεί την προηγούμενη κατάσταση επί τη βάσει του καινού βιώματος της Δωρικής Επανάστασης του Ελληνισμού. Ο μυθικός χρόνος είναι των καλλισθενικών ηρώων, το παρελθόν του Ελληνισμού. Το παρόν του έχει άλλον τύπο ήρωα, τον Απολλώνιο Κούρο, τον νεαρώδη ακμάζοντα στο άνθος της «ώρας» του, το(ν) τέλειο στην ανάπτυξη άγαλμα θεών, τον πρώτιστο χορευτή, ανδρείο μαχητή, και προπάντων τον έξοχο αθλητή, τον αεθλοφόρο στους ιερούς αγώνες γυμναστικής επίδειξης, όπου το αγωνιστικό ιδεώδες της ζωής συνάπτεται αξεχώριστα προς την αξιολογία του «τέλους» της αισθητής τελειότητας, τον υμνούμενο στην Λυρική ποίηση και αδόμενο στον Πίνδαρο, τον παριστώμενο στην Πλαστική μνημειακότητα, - την εικόνα και ομοίωση και ταύτιση του Άνακτα πρωθήβη του Κάλλους και της Αλήθειας.

Όταν στην παρακμή των Ελληνιστικών χρόνων το ίνδαλμα του Κούρου, ο νέος Ελληνικός ήρωας, χάνει την άμεση μαγεία του και ο Απόλλων κρύβεται, τότε που υπεραξιολογούνται πάλι οι επιτυχίες στον χρόνο και η αποτελεσματική διαχείριση των αναγκών του χρόνου (η εξουσία, η κυριαρχία, ο πλούτος, η φρονιμάδα, το κέρδος, η ηθικονομία, η ευημερία), τότε που ο άνθρωπος χάνει τον υπαρκτικό άξονα του νοήματος της ζωής και στην απόγνωσή του τον αντικαθιστά με οτιδήποτε φυσάει κάθε στιγμή στην πολιτισμική παραζάλη της παρακμής, τότε που επίκειται ο θάνατος του χειμώνα της ιστορίας, - τότε ο Ελληνισμός θαυματοποιεί τον χρόνο το δεύτερον: μορφώνει νέα Μορφή αναγεννώμενος χωρίς θάνατο, ανανεούμενος κατευθείαν από το γήρας χωρίς νεκρώσιμη ακολουθία του παλαιού εις τόπον του άλλου καινούριου. Αναμορφώνεται ο ίδιος – δυο μορφές της μιας ταυτότητας.

Και έρχεται η νέα Ελληνική πίστη για να απαξιώσει τις «κοσμικές» αξίες της παρακμής, τις αξίες του χρόνου που έχει αποδεσμευθεί από την πηγή του, την αιωνιότητα, και έχει μετατραπεί έτσι για τον πάσχοντα άνθρωπο στον Λαβύρινθο της Ύπαρξης όπου βασιλεύει το πνεύμα του Μινώταυρου, ο Άρχων του Κόσμου τούτου.

μη αγαπάτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ· ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ ἐκ τοῦ

κόσμου ἐστίν. καὶ ὁ κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Ιωάννου Επιστολή Α', 2, 15-7

Η επιθυμία της σαρκός: η γενετήσια ορμή για την διαίωνιση του είδους.

Η επιθυμία των οφθαλμών: η ματιώδης επιδίωξη του πλούτου, η βουλιμία της συσσώρευσης των περισσών αγαθών.

Η αλαζονεία του βίου: η εξουσία, το προβεβλημένο κατά το κοσμικό φρόνημα.

Οι τρεις μεγάλοι πυλώνες των αναγκών του χρόνου, και της μέριμνας για αυτές, κυριαρχούν στην ψυχή την εποχή της παρακμής. **Είναι η περίοδος της εκκοσμίκευσης της ανθρώπινης ύπαρξης και των συστημάτων της. Σκοτάδι έχει χυθεί παντού και ο άνθρωπος δεν βλέπει τον άξονα της Αιωνιότητας που συνέχει τον Κόσμο σε υπόσταση.** Βρίσκεται στο Σπήλαιο (Πλάτων), στο «υπόστεγο άντρο» (Εμπεδοκλής). **Ο Κόσμος ως Κόσμημα έχει μετατραπεί σε Λαβύρινθο της Απόγνωσης. Και ο Απόλλων έχει φύγει. Δηλαδή ο άνθρωπος έχει απομακρυνθεί από αυτόν. Το Κάλλος δεν σώζει γιατί δεν φαίνεται στο σκότος των μυχών του Λαβυρίνθου. Εκεί επικρατεί αηδής ασχήμια. Η ιερὰ συνουσίωση Είναι και Φαίνεσθαι έχει διαρραγεί. Το Είναι μένει στην απόλυτη μονή του, και το Φαίνεσθαι του κόσμου, έχοντας πάψει να αποτελεί την φανέρωση του Είναι, κατρακυλάει στο βάραθρο του μηδενός, στο χάος της αμορφίας, στον πόντο της απειρίας. Το φως έσβυσε για τον κόσμο της παρακμής. Γιατί**

τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

φως δεν είναι μια εξωτερική λάμψη, αλλά η τελειότητα του όντος. Εμείς στην τελειότητά μας είμαστε φως και λάμπουμε ως θεοί.

Περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

Κατὰ Ιωάννην Ευαγγέλιον, 12, 35-6

Είναι ο ακροτελεύτιος αφορισμός του Ιησού στην διδαχή του παρουσία των Ελλήνων, τότε που ελήλυθεν η ώρα ἵνα δοξασθῇ ο υἱός του ανθρώπου, **ο θεός**

τέλειος άνθρωπος, το Φως (όπως αυτοπροσδιορίζεται στην προηγούμενη πρόταση του χωρίου που παρέθεσα από την ομιλία παρουσία των Ελλήνων). Και ο τέλειος Θεάνθρωπος, είναι το φως των ανθρώπων, η τελειότητά τους, η ζωή και η αλήθεια.

ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων.

ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.

(*οφ. cit.*, 1, 5; 9)

Το θείον είναι καθαρό, ασκίαστο φως. Αυτή είναι η αγγελία του Χριστού που επαναλαμβάνει ο Ιωάννης:

ὁ θεὸς φῶς ἐστίν, καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία.

(Επιστολή Α', 1, 5)

Μια συνεχής μάχη και ένας διαρκής αγώνας κατά του κοσμικού φρονήματος: ο μαχόμενος και αγωνιζόμενος άνθρωπος σε αυτό το στάδιο και σε αυτήν την παλαίστρα είναι ο νέος αθλητής του Χριστού, ο καινός ήρωας της Ορθοδοξίας, ο μάρτυς, ο άγιος, ο μοναχός, ο μιμητής Χριστού.

Αλλά ο ερριμμένος στον Λαβύρινθο της παρακμής άνθρωπος, ο πάσχων το πάθος της ύπαρξης στον «Κόσμο» του Φωτός που έγινε Άντρο και Λαβύρινθος, δεν ισχύει να σωθεί με την φωτοβολία του Απόλλωνα, με την ανεικλάλητη έλξη που ασκεί το τέλειο στο ατελές, με την «τελική αιτιότητα» (Αριστοτέλης), κατά την οποία το Κάλλος δρα χωρίς να δρα επί του ερώντος. Ο έρωτας του κάλλους δεν μπορεί να ασκήσει στα σκοτάδια την αναγωγό δύναμή του στην ανθρώπινη ψυχή. Αντί του δικού του έρωτα προς τον θεό της τελειότητας, (που σημαίνει ήδη ότι είναι άξιος ο άνθρωπος της θείας επιφάνειας), ο άνθρωπος του πάθους χρειάζεται την αγάπη του θεού προς τον ανάξιο αυτόν που δεν Τον βλέπει. Και ο Θεός Υιός σαρκώνεται και πάσχει όλο το ανθρώπινο πάθος στην έσχατη του ένταση. Με την αμεσότητα της παρουσίας του Θεού της Αγάπης στον Λαβύρινθο του Άρχοντα του Κόσμου τούτου, (ήτοι του Χρόνου, που από υπηρέτης και όργανο της αποκάλυψης του Απόλυτου Είναι στον Κόσμο του Φαίνεσθαι, έγινε Τύραννος στην Θέση του Άνακτος για τον παρηκμασμένο άνθρωπο, Τύραννος μαύρης μαγείας όπου Ισχύς του είναι η ανθρώπινη Αδυναμία), - με την θεανθρωπική υπόσταση της τελειότητας (υπό συνθήκη απόλυτης

αγάπης που παραγνωρίζει την ατέλεια) αρωγό δίπλα του, ο άνθρωπος μπορεί να πιάσει το τεινόμενο χέρι του θεού και με αυτήν την Χάρη να σωθεί. Μπορεί έτσι να βγει από τον σκοτεινό Λαβύρινθο της χρονικής ύπαρξης στο φως της αιωνιότητας.

Ο Απόλλων σου δείχνει το «Τέλος» και σύ βρίσκεις τον δρόμο προς αυτό αν είσαι άξιος των ερωτικών μυστηρίων του Φωτός. Αλλά ο Χριστός ταυτίζει στην θεανθρώπινη υπόστασή Του το μέσο και τον σκοπό, τον δρόμο και το τέρμα, τον αγώνα και την νίκη.

Εγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή.

Ο Χριστός είναι το Σωτήριο του αγωνιώντος στον λαβύρινθο ανθρώπου.

Για να λειτουργήσει όμως η απόλυτη προσφορά αγάπης του Θεανθρώπου, απαιτείται η πίστη του ανθρώπου εις Αυτόν.

Το Κάλλος θέλει έρωτα, και ο Έρωτας χρειάζεται Κάλλος. Η Αγάπη χρειάζεται Πίστη και η Πίστη θέλει Αγάπη.

Η αγάπη είναι του Θεού και ο Θεός είναι αγάπη.

ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς

Α' Επιστολή Ιωάννου, 4, 10

Σε μας, τους ανθρώπους του ζόφου, ανήκει η πίστη. Η γνώση της αγάπης του θεού στην θυσία Του, η πίστη στην αγάπη Του για μας.

καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν.

Επιστολή Α', 4, 16

Με την πίστη στον “Εγώ εἰμι” γινόμαστε υιοί θεού, μη προερχόμενοι από τις ανάγκες του κόσμου τούτου και του άρχοντα Χρόνου, ούτε καν από την γενετήσιο ομιλία – που είναι συναίτιο αλλά όχι αίτιο της ύπαρξής μας στον κόσμο του χρόνου, γιατί αίτιο ουσιώδες της χρονικής ύπαρξης είναι η αιωνιότητα, το Απόλυτο Είναι του Θεού:

ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων,

οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν.

(Κατὰ Ιωάννην, 1, 12-3)

Η αιωνιότητα ανήκει στους πιστεύοντας εν Χριστώ. Γιατί πίστη στον Θεάνθρωπο σημαίνει αποδοχή της απόλυτης αγάπης Του προς τον πιστεύοντα, και συμμετοχή σε αυτή. Με την πίστη, πληρούμεθα Αγάπης (η οποία είναι ο χαρακτήρας της ουσίας του Απόλυτου Είναι), και εσμέν εν Χριστώ και ο Χριστός εν ημίν:

ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ θεῷ μένει καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει.

(Επιστολή Α', 4, 16)

Η τελεία αγάπη σώζει.

Το κοσμικό φρόνημα εκφράζει την ανήσυχο μέριμνα για τις ανάγκες του χρόνου περί τους τρεις μεγάλους πυλώνες τους: την διαιώνιση του είδους, την επιβίωση του ατόμου και των οικείων του, τον ζωτικό χώρο ασφαλείας. Από την μέριμνα για την αποτελεσματική διαχείριση των πυλώνων αυτών των αναγκών πηγάζουν η ηθικονομία και η οικονομία και η εξουσία και όλες οι κατά εξιδιάζουσα περίπτωση διαρθρώσεις και οργανώσεις τους, τα δίκαια και οι κοινωνικές τάξεις και οι πολιτικές ενοποιήσεις των κοινωνιών σε κράτη.

Η Μέριμνα για τις ανάγκες του βίου διακατέχεται από μια μόνιμη απειλή και μια υπαρκτική ανησυχία. Η Ανάγκη απειλεί κάθε στιγμή να καταστρέψει το συγκεκριμένο ον. Και είναι αδυσώπητη. Αμύνεται ο άνθρωπος επινοώντας συστήματα διαχειριστικά στο ιδιωτικό δίκαιο, στην παραγωγή, εμπορία και κατανάλωση αγαθών, στις εξουσιαστικές δομές του κράτους. Κάνει υπολογιστικές συναλλαγές δεσμεύοντας την ελευθερία του έναντι της ασφάλειας στην βιολογική διαδοχή, στην επιβίωση, στον ζωτικό χώρο.

Αλλά ό.τι και να κάνει η ανησυχία μένει γιατί έχει βαθύτερο αίτιο. Ο άνθρωπος βιώνει τον θάνατό του κάθε στιγμή του βίου του στην μέριμνα για τις ανάγκες του χρόνου (Heidegger). Ξέρει ότι ό,τι και να κάνει, η Ανάγκη θα τον συντρίψει, η ίδια Ανάγκη στον θάνατο και στην ανήσυχη ασχολία για παιδιά, ψωμί και ασφάλεια. Άλλωστε, αν δεν υπέκειτο ο τρόμος του θανάτου στην μέριμνα της ανάγκης, η φροντίδα δεν θα ήταν

ανήσυχη. Τα πουλιά δεν μεριμνούν, αλλά πολλαπλασιάζονται, ζουν και ασφαλίζονται φυσικά. Η βαθεία ανησυχία του ανθρώπου, όποιο σύστημα διαχείρισης του χρόνου και να σοφιστεί, οφείλεται σε αυτήν την βεβαιότητα της συντριβής από τον Χρόνο, στο ότι η μέριμνα είναι μια μάταιη, ως προς την ηρεμία του, προσπάθεια αναβολής του αδιάφευκτου. Ο μύθος αποκαλύπτει: ο βιαστής της Παρθένου Κόρης για Γέννηση είναι ο Άδης. Γεννιόμαστε κλαίγοντας από τον Άδη, ζούμε ταραγμένοι στον Άδη του ανικανοποίητου πόθου, και πεθαίνουμε την φρίκη του ανολοκλήρωτου στον Άδη. Ο κόσμος κατά το κοσμικό φρόνημα δεν έχει λύση στο αίνιγμα του νοήματος της ύπαρξης για τον άνθρωπο. Ο άνθρωπος μένει αλύτρωτος.

Μόνη λύτρωση είναι η αιωνιότητα που είναι ο χρόνος και που ταυτόχρονα υπερβαίνει τον χρόνο. Η αιωνιότητα του Απόλυτου Είναι, - και ο χρόνος το «ξετύλιγμα» της αιωνιότητας, (όπως η δομή του καλού σώματος αναλύει την μορφή του), το πεδίο φανέρωσης του Είναι ως Φαίνεσθαι, ο τόπος απόκάλυψης του Θεού ως Κόσμου. Την λύση συνιστά ο πολιτισμικός Ελληνισμός. Στην Κλασσική μορφή του είναι ο έρως του κάλλους που σώζει. Στην Ορθόδοξη είναι η πίστη στην αγάπη. Οι δυο τρόποι πραγμάτωσης της υπεσχημένης εν σφραγίδι δωρεάς θέωσης του ανθρώπου. Τρόποι όχι διανοητικής υπεκφυγής σε γενικότητες, αλλά βιωματικής, απόλυτα συγκεκριμένης, αλήθειας της ανθρώπινης ολοκληρίας. Ο Έρως του Απόλλωνα. Η Πίστη στον Χριστό.

Η διαρκής ανήσυχη μέριμνα διαχείρισης των αναγκών του χρόνου, - βαθυνόμενη από την συνεχή βίωση του θανάτου κάθε στιγμή του βίου, της οποίας η ταραχή της μέριμνας είναι απλά η έκφραση (πολύ περισσότερο από τα πρακτικά προβλήματα και τις διαχειριστικές δυσχέρειες), -- χαρακτηρίζει την ανθρώπινη ύπαρξη κατά το κοσμικό φρόνημα ως ταραγμένη και φοβισμένη. Ο φόβος είναι το βασικό συναίσθημα του ανθρώπου στον Λαβύρινθο του χρόνου, εκεί που όντας εν τη σκοτία δεν ξέρει που περιπατεί. Έλεος και φόβος είναι τα θεμελιώδη συναισθήματα για την τραγωδία της ανθρώπινης ύπαρξης στις υψηλές, μεγαλοπράγμονες αποτεύξεις (Αριστοτέλης για την τραγωδία). Οίκτος για τον συντετριμμένο και εξ υψηλού θώκου, και πολλαπλάσιος φόβος για ανάλογη τύχη σε μένα.

Αυτόν τον μεταφυσικό φόβο του τί μπορεί να συμβεί, και θα συμβεί με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, άσχετα από όλη την μέριμνα που θα καταβάλω εγώ και πάντες οι άλλοι άνθρωποι κοντινοί και μακρινοί, αυτό το υπαρξιακό αβοήθητο στην ανάγκη του ολέθρου, - εξορίζει η τέλεια αγάπη.

φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει, ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ.

(Επιστολή Α', 4, 18)

Η απόλυτη αγάπη δεν έχει φόβο γιατί δεν εξαρτάται από την έκβαση του ενός ή του άλλου στο γίνεσθαι του χρόνου. Η αποτυχία δεν μπορεί να την διαπεράσει, ούτε η επιτυχία να την αλλάξει. Είναι όλη, πλήρης, ολόκληρη, άτρεπτη και αδιάσπαστη, - σαν το Είναι του Παρμενίδη στο οποίο δεν χωρεί καμιά ρωγμή για είσοδο του Μη Είναι, του μηδενός. Και επειδή ο φόβος που υπόκειται ως βίωση θανάτου και διακατέχει την εργώδη ασχολία και αδιάκοπο μέριμνα του ανθρώπου του κυριαρχούμενου από το κοσμικό φρόνημα, είναι αυτός καθ' εαυτός η ίδια η τιμωρία για την ταραγμένη φροντίδα και ανήσυχη διαπραγμάτευση των χρονικών πραγμάτων, ο υπαρξιακός φόβος είναι η τιμωρία του φόβου, έχει ουσιωδώς την κόλαση του κοσμικού φρονήματος, είναι η Κόλαση. Φόβο έχει ο περιπατών στην σκοτία, ο εγκλωβισμένος στον Λαβύρινθο του Χρόνου όπου βασιλεύει ο Μινώταυρος, ο Άρχων του Κόσμου τούτου. Ο φοβούμενος δεν έχει τελειωθεί στην Αγάπη, δεν πιστεύει στον Χριστό – γιατί αν πίστευε θα είχε καταλάβει την απόλυτη αγάπη της θυσίας Του. Το φρικτό μυστήριο του θεού είναι η αγαπητική θυσία Του εις εαυτόν υπέρ του πάσχοντος την κοσμική πλάνην ανθρώπου.

Η αγάπη του θεού για τον ανάξιο άνθρωπο βυθισμένο στην ίδια του την αδυναμία, είναι η αρχετυπική απόδειξη της αγαπητικής ουσίας: στην κατάσταση παρακμής του, όταν βρίσκεται στον λαβύρινθο και δεν βλέπει φως, και κατατρύχεται από ταραχή, και διαπράττει σφάλματα, και αν βγει από το σπήλαιο υβρίζει τον ήλιο γιατί τον στραβώνει, σε αυτήν τη κατάσταση ο Θεός συμπάσχει μαζί του από καθαρή αγάπη για να τον σώσει.

αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.

Κατά Ιωάννην, 15, 13

Φίλοι μου και όχι δούλοι θεού, συνεχίζει ο Ιησούς, οι πιστεύοντες εις εμέ, ως λυτρωμένοι από την Ανάγκη.

Γνωρίζουμε το σωτήριο της αληθινής αγάπης, βιώνουμε την τέλεια αγάπη, και την λυτρωτική της δύναμη, κατανοώντας την θυσία του θεού υπέρ ημών των ανθρώπων ως ατελών.

ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκεν.

(Επιστολή Α', 3, 16)

[Αυτό που επιτελεί η Αγάπη στην δεύτερη μορφή του Ελληνισμού, την σωτηρία του ανθρώπου από τα έργα της ανάγκης, τελεσφορούσε το Κάλλος της τελειότητας στην πρώτη. Οι Λακεδαιμόνιοι στις Θερμοπύλες, την παραμονή της μητέρας των μαχών, παντελώς αδιάφοροι για το τι θα γίνει την επόμενη, αμελώντας κάθε ακόμη προφυλακτική μέριμνα (όπως διηγείται επί τούτου ο Ηρόδοτος), γυμνάζονται και αθλούνται εις σωματική τελειότητα, χρίονται δι' ελαίου εις στίλβωσιν σφριγώντος αγλαού κάλλους, περιτεχνούνται την κόμη τους εις μόνην διακόσμηση της γυμνής μορφής των, και χαίρονται Δωρικά την αιμή της υπαρξής την οποία διατρανώνουν ανυπέροχτα. **Για την Δωρική ουσία του Ελληνισμού, δεν έχει σημασία τί γίνεται στον κόσμο. Σημασία έχει η μορφή του κάλλους αυτού που γίνεται εν χρόνω. Γιατί το κάλλος συνιστά την ουσία του ὄντος, - χωρίς μια φωτεινή ακτίνα κάλλους, οσονδήποτε αμυδρή κι αν διαλάμπει μέσα από τα πηλώδη τέλματα της δαιμονικής αμορφίας, δεν θα υπήρχε τίποτα, ούτε το άσημο. Γιατί το κάλλος αποτελεί το νόημα της υπαρξής για το οποίο υπάρχει ὅλος ο κόσμος του χώρου και του χρόνου. Γιατί το κάλλος είναι η φανέρωση του Αιώνιου].**

Στον Κλασσικό Ελληνισμό μας σώζει ο δικός μας Αναγωγός Έρως της Τελειότητας. Στον Ορθόδοξο, μας σώζει η Συγκαταβαίνουσα Αγάπη της Τελειότητας για μας.

Απόλλων και Χριστός αναγνωρίζουν οικεία τα “αγάλματά” τους σε μας. Αλλά το άγαλμα του Απόλλωνα είναι ο Καλός. Το άγαλμα του Χριστού ο Αγαπών.

Απόλλων και Χριστός είναι το Φως της Τελειότητας. Αλλά ο Απόλλων ζητεί από εμάς για να είμαστε εταίροι του, να τον βλέπουμε στην Τελειότητά του, και έτσι να είμαστε οι ίδιοι ινδάλματα Κάλλους, ή να

μετέχουμε τόσο ενεργά στο “τέλος” ώστε να συναρπαζόμαστε από αυτό, να το ερωτευόμαστε.

Ύμνολογεί η κλασσική ψυχική ευαισθησία του λόγιου ποιητή της παρακμής:

ώπολλον οὐ παντὶ φαίνεται, ἀλλ’ ὅτις ἐσθλός·

ὅς μιν ἴδῃ, μέγας οὗτος, ὅς οὐκ ἴδε, λιτὸς ἐκεῖνος.

ὀψόμεθ’, ὦ Ἐκάεργε, καὶ ἐσόμεθ’ οὔποτε λιτοί.

(Καλλίμαχος, Ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα, 8-11)

Αλλά ο Χριστός, για να είμαστε φίλοι του, θέλει να πιστεύσουμε εἰς αὐτόν ως θεία αγάπη, και να γίνουμε αγάπη. Αυτή είναι η ειρήνη του που μας χορηγεί, για να μην έχουμε ταραχή και φόβο και δειλία:

μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω

Κατὰ Ιωάννην, 14, 27

Ο Παράκλητος, το Πνεῦμα της Αληθείας, που θα ἔλθει όταν φύγει ο Χριστός στην αιωνιότητα από τον χρόνο όπου κατήλθε για να μας δώσει τον εαυτό του ως οδὸ σωτηρίας, εκείνος θα αποκαλύψει πλήρως τα μυστήρια του Φωτός:

ἔτι πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ’ οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

Κατὰ Ιωάννην, 16, 12-3

Το ἔργο της σωτηρίας του ασθενούντος ανθρώπου συνετελέσθη με την είσοδο της Αιωνιότητας στον Χρόνο εἰς θυσίαν αγάπης. Ο θεός εσαρκώθη εἰς τέλειον ἄνθρωπο. Ο Μακρυνὸς ἔγινε ἄμεσα Πάρών και διήλθε την ακρότητα του πάθους της ἐγχρονης ὑπαρξης. Ἐδειξε ο ἴδιος τον εαυτό του οδὸ σωτηρίας. Ἡ λυτρωτικὴ Πράξη συνετελέσθη. Ο

άνθρωπος δεν έχει πια δικαιολογία, δεν μπορεί να αρθρώσει το “βούλομαι αλλά δεν δύναμαι”.

εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν.

(15, 22)

Ἡ μοναδική πύλη διείσδυσης ἀκέραιας τῆς Αἰωνιότητος στον Χρόνο, του Ἀπόλυτου στον Κόσμο τῆς σχετικότητας, του Θεοῦ στον Ἄνθρωπο, ἐκλείσε καὶ σφραγίστηκε οριστικά καὶ ἀμετάκλητα, ἀφρανίστηκε. Ἡ Ἡ παρέμβαση τοῦ θεοῦ γιὰ νὰ θεραπεύσει τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία συνετελέσθη. Ἡ Μεγάλη Θυσία προσφέρθηκε, Θυσία τοῦ θεοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ πρὸς τοῦ θεοῦ (θῦμα, θύτης καὶ πρὸς οὐ ἡ θυσία ταυτίζονται). Ἐφεξῆς ἰσχύει ἡ Τάξη τοῦ Πνεύματος τῆς Ἀληθείας. Ὁ ἄξων μεταπίπτει ἀπὸ τὴν ἐμφραση στὴν θεία Ἀγάπη τοῦ Υἱοῦ, στὴν ἐμφραση στὴν θεία Ἀλήθεια τοῦ Πνεύματος. Εἶναι βέβαια οὐσιωδῶς τὸ ἴδιο, Φῶς, Ἀγάπη καὶ Ἀλήθεια. Ἀλλὰ ὁ χαρακτήρας ἐξιδιάζεται στὸ καθένα ἀπὸ τὰ τρία, τοῦ μεν ὡς οὐτολογικῆς ἀρχῆς τῶν πάντων, τῆς δε ὡς σωτηρίου τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου, τῆς τρίτης δε ὡς φανέρωσης τοῦ Εἶναι, ὡς ἀποκάλυψης τοῦ κρύφου,

Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ περὶ τοῦ Πάρακλητου:

καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως· περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· περὶ δικαιοσύνης δὲ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.

(16, 8-11)

Ἡ τάξη τοῦ Πνεύματος στὴν εποχὴ μετὰ τὴν Σάρκωση τοῦ θεοῦ καθορίζεται ἀπὸ τρία ἀπόλυτα δεδομένα ποὺ συμπίπτουν στὸν πυρήνα τοῦ συστατικοῦ βιώματος τοῦ Ὁρθόδοξου Ἑλληνισμοῦ.

Πρώτον, θανάσιμη αμαρτία είναι η απιστία στον Χριστό. (Για την τριπλή διάκριση, την κατάσταση του μη αμαρτάνοντος, πιστεύοντος, ανθρώπου, και την αμαρτία προς θάνατον και μη προς θάνατον, Επιστολη Α', 16-19).

Δεύτερον, η επιστροφή του Υιού στον Πατέρα, στο Είναι της Αιωνιότητας από την Ύπαρξη στον Χρόνο, (έστω και αν δεν απέστη «ποτέ» από το Απόλυτο αφού είναι το Απόλυτο), σηματοδοτεί την πλέρια ισχύ και εφαρμογή πλέον της προαιώνιας Δικαιοσύνης του θεού προς τον άνθρωπο, γενομένης ήδη αποφασιστικώτερας από το μοναδικό γεγονός της Ευανθρώπισης, του Πάθους και της Ανάστασης. Η οδός διανοιχθηκε από τον Λαβύρινθο: ουαί τω μη ακολουθούντι. Έλεος μπορεί να χαρισθεί στον μη θανάσιμα αμαρτάνοντα. Ο Πατήρ είναι χαρακτηριστικά δίκαιος προς τον κόσμο (“πατήρ δίκαιε” επικαλείται ο Χριστός, 17, 25), γιατί η αρμονία της δικαιοσύνης τηρεί την κοσμική τάξη που συνέχει τον κόσμο. Και ο Πατήρ αγαπά κυρίως τον Υιό. Αλλά ο Υιός θέλει να λυτρώσει τον άνθρωπο από τον Κόσμο ανάγοντάς τον στην ζωή της αιωνιότητας. Και έτσι ο Υιός αγαπά τον Άνθρωπο με την αγάπη που έχει ο Πατήρ του για αυτόν:

καθώς ἠγάπησέν με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ ἠγάπησα ὑμᾶς· μέινετε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ

(15, 9)

Ο Χριστός εμφανέρωσε στους μαθητές και τους πιστούς τον θεό, θεός αυτός δι’ ου σαρκωθέντος αποκαλύπτεται το θείον. Ουδείς γνωρίζει τον Πατέρα ει μή δια του Υιού. Και απευθυνόμενος στον Πατέρα προσδιορίζει ότι τους τον εγνώρισε

ἵνα ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἡ καὶ γὰρ ἐν αὐτοῖς

(17, 26)

Ακόμη και η αγάπη του Πατρός για τους πιστεύοντας στον Χριστό ανθρώπους είναι παράγωγη, οφείλεται στο ότι αυτοί αγαπούν τον Υιό:

Αὐτὸς ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε καὶ πεπιτεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον

(16, 27)

(ο Ιωάννης χρησιμοποιεί την ειδικότερη και ισχυρότερη έννοια του “φιλώ” εδώ, γιατί πρόκειται για πιστεύοντες. Η αγάπη του Υιού για τον άνθρωπο είναι ευρύτερη και βαθύτερη: κατευθύνεται προς τον πάσχοντα, τον χαμένο στο σκοτάδι του λαβύρινθου της Ανάγκης του χρόνου, τον αδύναμο και ατελή).

[Οι πιστεύοντες στον Χριστό θα είναι ένα, όπως ο Πάτερς είναι στον Υιό και ο Υιός στον Πάτέρα. Αυτή η ενότητα των “ομοίων” θα είναι Ένα όντας μέσα στην ενότητα Πατρός και Υιού και θα μετέχει της θεϊκής δόξας. Ακριβέστερα:

ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὥσιντετελειωμένοι εἰς ἓν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σὺ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησα αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.

(17, 23. ἠγάπησα, όπως σε μερικούς κώδικες, όχι ηγάπησας, το οποίο έρχεται σε αντίθεση προς τα προμνημονευθέντα χωρία, τα αμέσως προηγούμενα και επόμενα της αποστροφής αυτής, και το σπουδαιότερο προς το νόημα της κατά Ιωάννην οικονομίας της σαρκώσεως του θεού)].

Τρίτον, το κοσμικό φρόνημα έχει καταδικαστεί και ο Άρχων του Κόσμου τούτου εκβληθεί. Στον θρίαμβό του πάνω ο Άρχων επικράνη - είδε τον Θεό αντί για σπάραγμα του πάθους της ανθρώπινης ύπαρξης, είδε την Ζωή αντί για νεκρό, είδε την Αλήθεια αντί για τις φαντασμαγορίες των τριών πυλώνων της Ανάγκης. Και ο Λαβύρινθος κατέρρευσε σαν το μαγικό Φάντασμα που είναι, τρεφόμενο από το αίμα του ανθρώπου της παρακμής και της αδυναμίας και της ατέλειας. Το Είδωλο του Άρχοντα γκρεμίστηκε: «εγώ νενίκηκα τον Κόσμον» (16, 33). Δεν υφίσταται τόπος πια για ψυχοφθόρο μέριμνα στις ανάγκες του χρόνου, - ενός εστίν χρεία, της αιωνιότητας του φωτός.

Ο Θεός κάνει μια υπέρβαση της δικής του κοσμικής τάξης, της αρμονίας της φύσης, για να θεωθεί ο άνθρωπος. Χρησιμοποιεί το φθινόπωρο της αναγκαίας περιοδικότητας στον ρυθμό του χρόνου για να τελεστεί ο άνθρωπος σε κάτι υψηλότερο από την νέα άνοιξη, - και πάλι και πάλι, - να διαφύγει από την οδύνη της αέναης επανακύκλωσης, το μαρτύριο της επανάληψης του αναλλοίωτου κυματισμού στο ύψος και στο βάθος. Έτσι διεκήρυσσε και ο Ορφικός μύστης στον θάνατό του, ότι είχε φθάσει στο «τέλος», και όχι στην επανάληψη, της φύσης:

κύκλου δ' ἐξέπταν βαρυπενθέος, ἀργαλέοιο

Και η παράδοση (στην ουσία η Απολλωνοποίηση του αρχέγονου Ορφικού μυστηρίου στο τρίτο στάδιο της μεταμόρφωσής του από την θήλεια Χθονιότητα στον άρρενα Διονυσιασμό, και εκείθεν στον Απολλώνιο εκ-στασιασμό) - κατέθετε ότι στον έσχατο φωτισμό του ο Ορφεύς, μετά την κάθοδό του στον Άδη, αφιερώθηκε στον Απόλλωνα, και γι αυτό τιμωρήθηκε από τον Διόνυσο με τον διονυσιακό διαμελισμό του στα χέρια των Βασσαρίδων (Αισχύλου Βασσάραι).

Μέρος του σχεδίου του Θεού είναι η Πτώση του ανθρώπου στην πολύπονο μέριμνα του χρόνου, και η Φθορά του στην παρακμή της Ελληνικής απελευθέρωσης από τα δεσμά των αναγκών του χρόνου, ώστε να σαρκωθεί ο Θεός Υιός και να πάθει τα δεινά της ανθρώπινης ύπαρξης ως τέλειος άνθρωπος, και να αναστηθεί στον χρόνο ο Αιώνιος, για να δείξει στον άνθρωπο της απόγνωσης ότι το πάθος της χρονικής ύπαρξης, η υηλής ανάγκη του γίγνεσθαι και μη-ακόμη-είναι, όχι μόνο δεν έχει σημασία για το «τέλος» της αιωνιότητας, αλλά και είναι αντινομιακή προϋπόθεση για την επίτευξη εκείνου, γιατί ο άνθρωπος βιώνει τον χρόνο ως λαβύρινθο μάταιου μόχθου και τον Κόσμο ως Άδη με τον Πονηρό άρχοντά του, και όχι ως φυσική αρμονία της κοσμικής θείας τάξης, ακριβώς επειδή λαχταρά για την υπερβατική Θέωση και όχι απλώς για τον Παράδεισο της Φύσης. Ο άνθρωπος έχει την σφραγίδα της οντολογικής υπόσχεσης μέσα του ότι «ήταν να είναι» θεός, και ότι συνεπώς είναι το πεπρωμένο του να είναι θεός. Αλλά στην αδυναμία και το σκοτάδι της παρακμής του δεν βλέπει τον δρόμο προς

το «τέλος». Χρειάζεται, για να βοηθηθεί ο άνθρωπος στον Λαβύρινθο (και εκεί θα καταλήξει κατά την ανάγκη του χρόνου στην ιστορία ακόμη και μετά την αποκάλυψη της αιωνιότητας με την επιφάνεια του Απόλλωνα), ο Θεός να υπερβεί την φανέρωσή του στην γύση του «Κόσμου» με μια μοναδική επιφάνεια στον χρόνο που θα κάνει αυτό που δεν κάνει ο Απόλλων – να συμπάσχει με τον άνθρωπο στα έσχατα της οδύνης και ταπείνωσής του.

Ο Χριστός είναι αυτή η υπέρβαση αγάπης του Θεού. Η πίστη στην αγάπη του Χριστού οδηγεί στην γνώση της αλήθειας γιατί ο Χριστός είναι η αλήθεια, αφού είναι το φως της θεότητας, και το φως του Είναι συνιστά την ουσία της αιωνιότητας. Έτσι ο Χριστός είναι η Οδός (η Αγάπη), και η Αλήθεια (το Απόλυτο Είναι) και η Ζωή (η Αιωνιότητα), - το ίδιο σε τρεις απόψεις της ανθρώπινης βίωσης και νόησής του.

Στον κλασσικό Ελληνισμό, η αλήθεια ανοίγει με τον έρωτα του κάλλους, γιατί αλήθεια και κάλλος είναι το ίδιο πράγμα χωριζόμενο στην χρονική ύπαρξη ως αρετή ώριμου πνεύματος και νεαρού σώματος. Ο Απόλλων της αιωνιότητας είναι ένας, αγαλός Πρωθήβης, πάνμοος Παλαιός των Ημερών, Άναξ του Κάλλους και της Αλήθειας στην άγια ταύτισή τους. Στο έαρ του κλασσικού Ελληνισμού δεν χρειάζεται ειδική υπερβατική επιφάνεια της θεότητας, γιατί κάθε τελειότητα σώματος και πνεύματος σε κάλλος και αλήθεια, -

συντηρημένων των

δύο σε μια ταυτότητα όπως της ιδέας με την πραγματικότητα, του Είναι με το Φαίνεσθαι, του Απόλυτου με το Πλέγμα (Αρμονία) του Σχετικού, του Θεού με τον Κόσμο ως του Μακρινού και του Παρόντος, του Κρύφιου και του Επιφανούς, -

αποτελεί επιφάνεια του Απόλλωνα.

Και η πίστη φαίνεται, όπως και ο έρωας, αλλιώς δεν είναι πραγματικά. Έρωας και Πίστη του Ελληνισμού δεν είναι νεφελώδεις συναισθηματικές αναταράξεις του εσωτέρου ψυχισμού του

Υποκειμένου, αλλά φοβερά και επιφανή κατά νουν και πράξη βιώματα της ανθρώπινης ολοκληρίας.

Ο έρωσ φαίνεται με την συνεχή τριβή του ερώντος προς το κάλλος, από την οποία πύρινη λατρεία ξεπηδά το φως της έμπνευσης, και ο ερών, εισπνέοντας (εισπνήλας) την πνοή του κάλλους που φουσάει ο καλός (αἴτης), διαπνεόμενος υπό του κάλλους και μορφούμενος ο ίδιος εις κάλλος, (αφού ταύτιση επιτυγχάνεται δι' ομοιότητας προς ταυτότητα), - εξίσταται του χρόνου στα υψηλά επιτεύγματα αεθλοφορίας, ποίησης, τέχνης, σκέψης - όλων των ωραίων σχολασμών εις εορταστική παιδιά αιωνιότητας από τις θυμοφθόρες, βαρύνουσες, κατωφερείς ασχολίες με τις ανάγκες του χρόνου. (Αωρικός έρωσ, Λυρικός ποιητικός οίστρος [“ψάλλω δ' εἴκοσι χορδήσι μάγαδιν ἔχων,/ ὦ Λεύκασπι, σὺ δ' ἡβᾶς”, Ανακρέων, Fr. 96 Gentili; cf. Fr. 95; 83; 15], Πλατωνικός Φαίδρος, Συμπόσιο).

Η πίστη φαίνεται με την παρρησία εν Χριστώ. Ο πιστός γίνεται όμοιος Χριστού στον χαρακτήρα της ύπαρξης και στην ζωή του. Είναι άγιος, η αμαρτία δεν τον αγγίζει (Επιστολή Α', 3, 8-9; 5, 18-9), και η αγιότητά του συνίσταται στην αλήθεια. καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἑμαυτόν, ἵνα ὧσιν καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ (Κατά Ιωάννην, 17, 19). Ο Χριστός αγιάζει εαυτόν ως άνθρωπος μέσα στον χρόνο, στον ρόπο της γενέσεως αυτός αγνός, για να είναι και οι μαθητές του και οι πιστοί όμοιοί του αγιασμένοι εν αληθεία. Η πίστη λοιπόν δεν είναι νεκρός τύπος, μαγική απαγγελία λογίων και τελετουργία ιεροπραξιών, ούτε φυσικά νομοκανονική και ηθικονομική διαβίωση. Είναι ομοίωση Χριστού. Όπως ο Κύριος ως ανθός κάλλους του κόσμου είναι το “άγαλμα” του Απόλλωνα (η εικόνα του και ο εφ' ω αγάλλεται ο θεός), ανάλογα και ο Άγιος είναι το άγαλμα του Χριστού. Πιστός είναι ο άγιος. Και ο άγιος εν αληθεία, ο πιστός εν Χριστώ, έχει παρρησία. Είναι ο εσθλός της Ορθοδοξίας, δεν είναι δειλός (όπως στον αρχαϊκό Έλληνισμό ο τετελεσμένος στο «τέλος» της τελειότητας, ο Εσθλός, αντίκειται αξιολογικά στον ατελή, και γι αυτό φοβισμένο, στον Δειλό). Και η παρρησία συνίσταται στο ότι, με το να πιστεύει στον

Χριστό ενεργά γενόμενος δοχεύς Χριστού, ζει την αιωνιότητα, είναι ένα με τον Θεό, και συνεπώς ζητεί από τον Θεό και του δίνεται (Επιστολή Α', 5, 11-6): και αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐὰν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ἀκούει ἡμῶν. καὶ ἐὰν οἶδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὃ ἐὰν αἰτώμεθα, οἶδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ἠτήκαμεν παρ' αὐτοῦ. (Καὶ Κατὰ Ιωάννην, 15, 7). Ο μάρτυς είναι ο στεφανηφόρος αθλητής του Χριστού, νικητής στον αγώνα της φανερής πίστεως – ο μάρτυς μαρτυρεί την Οδό και την Αλήθεια και την Ζωή της Αιωνιότητας, παρρησιαζόμενος προς πάντα τα εν χρόνω, και ιδίως προς τις αρχές και τις κυριότητες του κόσμου τούτου, τις οποίες δεν φοβάται ούτε αξιολογεί αφού γνωρίζει ότι ο ίδιος δεν είναι εκ του κόσμου τούτου (Κατὰ Ιωάννην, 15, 18-9), όπως ο Χριστός προς τον οποίο έχει ομοιωθεί, γεννηθείς εκ θεού, όπως ο Χριστός, και άρα τα κοσμικά δεν τον φθάνουν, όπως ούτε τον Χριστό. Και ο τέλειος μοναχός, ζώσα μαρτυρία της υπεσχημένης εν σφραγίδι δωρεάς θέωσης του ανθρώπου, βλέπει, στον Ησυχασμό από παντός κοσμικού φρονήματος και κινήματος, τις υπερούσιες τριαδικές αστραπές του φωτός της αιωνιότητος, θεόπτης και θεούμενος ο Χριστοφόρος. Και ακόμη ο ιερός όντως θεολόγος, ο Πάτήρ της Εκκλησίας των πιστών, ορθοτομεί τον λόγον της αληθείας, παρρησιαζόμενος προς την φαντασίωση γνώσης του πνεύματος του κόσμου τούτου, -

του αιθαλωμένου μέσα στην μέριμνα του χρόνου, του θεραπεύοντος την χρησιμότητα στις ανάγκες του χρόνου και υπηρετούντος τον Άρχοντα του Κόσμου τούτου -

παρρησιαζόμενος
την αλήθεια της αιωνιότητας. Τέλος δε, ο ιερός καλλιτέχνης μαρτυρεί και αυτός, παρρησιαζόμενος απέναντι στα κοσμικά ρεύματα και επιτεύγματα της τέχνης, την νέα αποκάλυψη εκφράζοντας αισθητά ανελάττωτο το πνεύμα στην καινή ταύτιση αλήθειας και κάλλους, σε αγιογραφία, αρχιτεκτονική, μουσική, - όλων συντεινόντων στο μέγα έργο τέχνης (κατά τον «κόσμο» της φύσεως και υπέρ αυτών) του ναού,

του ζωγραφικού του πλούτου (αντίστοιχο προς τον γλυπτικό διάκοσμο του αρχαίου ναού), και του καινού και αιώνιου λειτουργικού δράματος τελουμένου στις ιεουργικές δράσεις του και υμνολογικές στάσεις του ως νέα τραγωδία.

Και πρακτικά: αν δεν φέλνουμε καλά εν εκκλησίαις, δεν πιστεύουμε. Κι αν δεν αγιογραφούμε καλά τις εκκλησίες, δεν πιστεύουμε. Κι αν δεν χτίζουμε καλά, δεν πιστεύουμε. Και καλά δεν θα πει όπως συνηθίζεται γύρω μας, σημαίνει καθ' υπερβατική υπεροχή. Κι αν δεν νιώθουμε τι θα πει αυτό, έχουμε σύγκριση. Η υψηλή τέχνη δεν είναι αισθητικό θέμα, είναι ζήτημα πίστεως, κριτήριο ζωής και θανάτου. Το άσχημο είναι απιστία. Πώς βλέπεις φως και φτιάχνεις σκοτάδι;

Και η ζωή μας πρέπει να είναι αγιασμός πίστεως, και μαρτυρία Χριστού, εν λόγω και διανοία και πράξει. Αλοίμονό μας αν χρησιμοποιούμε την επίκληση της ανθρώπινης αδυναμίας και την μετάνοια και το έλεος του Θεού, για δικαιολογία. Για να μετράει η αδυναμία μετά την έλευση του Υιού στον Κόσμο ως άνθρωπου πρέπει να είναι συγκεκριμένη και φανερή μέσα στον υπέρτατο αγώνα, όχι απλά η γενική αδυναμία της ανθρώπινης φύσης. Ο Χριστός έπαθε το πάθος του χρόνου και ανεστήθη. Ο δρόμος αποκαλύφθηκε. Το σφάλμα που δεν μετρούσε πριν είναι βαρειά αμαρτία τώρα, είναι απιστία.

Το συστατικό βίωμα του Ορθόδοξου Ελληνισμού είναι ακριβώς η Παρρησία εν Χριστώ, ενεργός φανέρωση της Πίστεως εις Χριστόν ως αγιότης Χριστοείκελος, ως μαρτυρία μαρτυρίου, ως θεουργία θεοθέλητη, ως θεολογία αληθής, ως τέχνη πνευματοαισθητική.

Ο **χειμώνας** της νέας γέννας του Ελληνισμού, αντίστοιχος γενικά της Γεωμετρικής Εποχής της πρώτης, καλύπτει τους Παλαιοχριστιανικούς χρόνους και την θεμελιώδη αρχική καλλιέργεια του σπόρου του συστατικού βιώματος, με τους πρώτους καρπούς αυτής της καλλιέργειας στην διαμόρφωση του δόγματος και της θεολογίας της πίστεως. Από την γέννηση του Χριστού (σαν την έλευση του Απόλλωνα με την Κάθοδο των Δωριέων) μέχρι τον Μ. Κωνσταντίνο (σαν τον Λυκούργο του Χριστιανισμού) - 2 π. Χ. που τίθεται η

Γέννηση από τον Ευσέβιο μέχρι το 313 μ. Χ. και το Έδικο της Ανεξιθρησκείας.

Το **έαρ** του Ορθόδοξου Ελληνισμού περιλαμβάνει την κυρίως Εποχή των Πατέρων και των μεγάλων Οικουμενικών Συνόδων, την περίοδο των προκλήσεων που προκάλεσε ο διπλός ιστοριογεωγραφικός περιορισμός της αυτοκρατορίας με την κατάρρευση του δυτικού τμήματος (476 μ. Χ.) και την προβολή του Μουσουλμανικού τόξου στα ανατολικά (κατάκτηση Συρίας και Αιγύπτου, 638-640), οπότε και δημιουργήθηκαν οι συνθήκες για την μετατροπή της αυτοκρατορίας σε Ελληνική, και τρίτον το θεμελιακό πρόβλημα της Εικονομαχίας και την ήττα του ανθελληνικού εκ των άνω κινήματος. Από το Έδικο των Μεδιολάνων μέχρι την νίκη επί της Εικονομαχίας (Κυριακή της Ορθοδοξίας), 842 μ. Χ. , την πρώτη ανάρρηση στον Πατριαρχικό θρόνο του Φωτίου (858 μ. Χ.) και την άνοδο στην αρχή της Μακεδονικής Δυναστείας (867 μ. Χ.). - Κύριο μέλημα τώρα είναι να πάρει οικεία και εναρμόνιο Μορφή το καινόν βίωμα στο Δόγμα, θεολογία και λατρεία, καθώς και να διαμορφωθεί το ιδεώδες του μοναχισμού (Χριστιανός φιλόσοφος ο μοναχός).

Το **θέρος** του Ορθόδοξου Ελληνισμού ξεκινάει από την Δυναστεία των Μακεδόνων μέχρι την δυναστεία των Παλαιολόγων και τις δύο Πτώσεις της Πόλης, από τους Δυτικούς (1204) και τους Οθωμανούς (1453). Είναι η εποχή της ιδιοταυτωτικής πολιτισμικής τελειότητας σε τέχνη και αρχιτεκτονική, φιλοσοφική θεολογία και μουσική, καλλιέργεια του λόγου και κλασσικές σπουδές, ιστορία και ιδεολογική πολεμική. Λάμπει το θαύμα της Βυζαντινής τέχνης. Η θεολογία του Ησυχαστικού κινήματος (Γρηγόριος Παλαμάς και μοναχισμός), με την κατασίγαση του θορύβου του χρόνου και την θεωρία των συστατικών του κοσμικού όντος άκτιστων ενεργειών του Θεού, εκφράζει απερίφραστα τον Ελληνισμό της Ορθοδοξίας. Η διάσταση στην σύλληψη του Χριστιανισμού μεταξύ Δύσης και Ελληνισμού που είχε αρχίσει να εκδηλώνεται ευθύς εξ αρχής και ιδίως από τον 5^ο αιώνα, οδηγείται στην φυσική ρήξη με το Σχίσμα (Φώτιος, Μιχαήλ Κηρουλάριος).

Το **φθινόπωρο** του Ορθόδοξου Ελληνισμού συμπαραεκτείνεται χρονολογικά με την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Το **Βυζάντιο, αποδυναμούμενο πολιτικά, οικονομικά και στρατιωτικά μετά την Ελληνοποίηση της Αυτοκρατορίας** (αείποτε ατελέσφορος η Ελληνική διαχείριση των αναγκών του χρόνου, ιδίως σε ζητήματα κυριαρχίας και ηγεμονιών), δεν μπόρεσε να αντισταθεί στην επέλαση της Δύσης εναντίον του κεντρικού γεωπολιτικού συστήματος της ιστορίας. Τον σπουδαίο αυτό ρόλο, μαζί με την οργάνωση του πεδίου

της καθ' ημάς Εγγύς και Μέσης Ανατολής, ανέλαβε, Θεού προνοία, η **Οθωμανική αυτοκρατορία**. Και προ της επισήμου κατά διαδοχήν από την Βυζαντινή παραλήψεως της αρχής το 1453, ο οικείος χώρος ελέγχεται εις το πλείστον (πλην της Πόλης, του Δεσποτάτου του Μορέως και τινων διεσπαρμένων μικρομερειών) από τους Οθωμανούς. **Ο Μωάμεθ Β', παις 12 ετών Σουλτάνος** στην θέση του πατέρα του και αρχηγός του στρατού νικά την νέα Σταυροφορία που ο Πάπας και συνδυασμός Ευρωπαϊκών δυνάμεων υπό τον Ιωάννη Ουνιάδη της Ουγγαρίας ξεκινούν, παραβιάζοντας μηνών συνθήκη ειρήνης, όταν μαθαίνουν ότι παιδί κυβερνάει τώρα το Σουλτανάτο. **21 ετών ο Πορθητής** (Οθωμανικά Τουρκικά, Εμπούλ Φετχ, «Πατήρ Κατάκτησης») κυριεύει την Πόλη. **Η ιδέα του είναι ότι συνεχίζει, και δεν αντικαθιστά, την Αυτοκρατορία** (όπως είναι και η αντίληψη του Κριτόβουλου στην ιστορία του). Ο συμβολισμός του παιδός, νικητού της Δύσης, και του νεανίσκου ηγεμόνα σε μια ενιαία αυτοκρατορία από την Ρωμαϊκή εποχή, είναι ισχυρός στον Ελληνισμό.

Η Οθωμανική αυτοκρατορία ήταν στο σχέδιο του Θεού, όπως και η Ρωμαϊκή. Η Βυζαντινή αυτοκρατορία στο τελικό στάδιο ήταν κοσμικά αποτυχημένη, στις εξωτερικές σχέσεις και στην εσωτερική κατάσταση, υπερβαλλόντως δε δοσμένη σε δολοπλοκίες εξουσίας. Πολιτισμικά όμως έλαμπε όσο ποτέ πριν. Η ενέργεια του Ελληνισμού διωχετεύετο όλη στο οικείο πεδίο μας. Χρειαζόταν ικανός διαχειριστής των κοσμικών πραγμάτων για να έχει ο Ελληνισμός την κλασσική και ορθόδοξο Ησυχίαν του, την κατάσταση απερίσπαστης από την μέριμνα του χρόνου αφιέρωσης στην δημιουργία της Μορφής της αιωνιότητας. Εν ταυτώ, η πολιτική εξουσία έρρεπε παλινωδούσα προς την ολέθρια πολιτική της Ένωσης αντί ελπιζόμενης βοήθειας, δηλαδή προς την αφροσύνη του και να χάσεις την θρησκευτική και πολιτισμική ταυτότητά σου και να γίνεις κοσμικά υποτακτικός του δυτικού εχθρού σου, εχθρού όχι κακότητας, αλλά αλλοτριότητας. Ο Ορθόδοξος Ελληνισμός βέβαια αντιστάθηκε στην πρόκληση, παρρησιαζόμενος εν Χριστώ, έστω και δι' ενός ανδρός (όπως ο Μάρκος Ευγενικός), ανδρός μέγα δυναμένου γιατί στηρίζεται στην ψυχή του λαού και στην βουλή του Θεού. Αλλά υπήρχε μια συνεχής διεκυστίνδα Ενωτικών και Ανθενωτικών, προκαλώντας αρνητική ενέργεια στον Ελληνισμό, παρόλο που συνέτεινε κιόλας στην λαγαιότερη διατύπωση της Μορφής του, - και πάντως κατακρημνίζοντας ακόμη περισσότερο την κακή πορεία του τόπου στην πολιτική ιστορία.

Η Οθωμανική αυτοκρατορία αφαίρεσε αυτήν την εστία τριβής και απελευθέρωσε τον Ελληνισμό από την πολιτική εξουσία. Πλέον ο

Ορθόδοξος Ελληνισμός ήταν απολύτως αυτόνομος να διατηρώνει την ουσία του. Επί πλέον, με την αρμοδιότητα που είχε η Εκκλησία των Ορθοδόξων στην ρύθμιση των ιδιωτικών σχέσεων των πιστών της (σύστημα Millet), αφού αυτοί δεν υπέκειντο στην Μωαμεθανική Sharia, μέγα πεδίο διανοιγόταν στον ρόλο της Εκκλησίας για την διαμόρφωση του υψηλού αλλά και του βιοτικού πολιτισμού των Ελλήνων πρωτίστως κατά τον χαρακτήρα της ταυτότητάς των, τα ήθη και τις παραδόσεις τους.

Ακόμη περισσότερο. Η ιδέα του Πορθητή για την αδιάκοπη συνέχεια της αυτοκρατορίας είχε, και της δόθηκε προσευξητικά, εδραία βάση στην πολιτισμική ταυτότητα της Οθωμανικής φάσης της.

Η ιερή αρχιτεκτονική συνέχισε τις δομές και το πνεύμα της κυριολεκτικά Ελληνορθόδοξης τελευταίας περιόδου της Βυζαντινής ναοδομίας, οικειώθηκε την Μορφή της και την δούλεψε αναπτύσσοντάς την δημιουργικά (Μέγας Σινάν, ο αρχιτέκτων Μιχαήλ Άγγελος της αυτοκρατορίας). Η κλασσική Οθωμανική μουσική έχει τις ίδιες αρχαίες ρίζες με την Βυζαντινή και αρύεται εξ αυτής τις τροπικότητες της και τον χαρακτήρα της (στην ίδια μεγάλη οικογένεια που ανήκει και η Δημοτική μουσική και η νεώτερη Οθωμανική). Η εξαιρετική έμφαση στην καλλιγραφία και η διακοσμητική υψηλή περιτέχνηση δείχνουν αφοσίωση στην δυναστεία της ακριβούς και ταυτόχρονα χαρίεσσας Μορφής. Στην ποίηση κυρίως και πρωτίστως, εκφράζεται μια άφατη ευαισθησία που είναι κοντά στο λυρικό μέλος του κλασσικού Ελληνισμού και της Βυζαντινής υμνολογίας, μακριά από τις συναισθηματικές ταραγμένες ταλαντώσεις του Ευρωπαϊκού Υποκειμένου, ερριμμένου στην αποξένωσή του από το Είναι και αποξέοντος τις πληγές του, και κοντά στην εκστατική ανατριχίλα του κάλλους για τον άνθρωπο που είναι ένα με την ομορφιά της φύσης και την ταυτόχρονη ιερότητά της. Ο Οθωμανικός Μυστικισμός (Μέγας Ρουμί), επανεισάγει τον Έρωτα στην θρησκευτική εμπειρία (ανοίγοντας τον δρόμο για μέλλουσα σύνθεση επανοικειώσης του Απόλλωνα), άδοντας ποιητικά στην πλέρια αντιστοίχιση του αρχαϊκού λυρισμού του κλασσικού Ελληνισμού.

Ο Οθωμανικός πολιτισμός ακολούθησε το προφανές πολιτισμικό πεπρωμένο του τόπου μας, του τόπου που εξακτινώνεται διαδοχικά από την Ελλαδική εστία (με το Δωρικό τρίγωνο Ολυμπίας – Δελφών – Σπάρτης), στο πολυδύναμο Βαλκανομικρασιατικό πεδίο (με τις δύο ενδοχώρες του Αρχιπελάγους), και εν τέλει στο κεντρικό γεωπολιτικό σύστημα της ιστορίας. Οι Τούρκοι εγκλιματίστηκαν στον τόπο,

οικειώθηκαν στο πνεύμα του και ανέλαβαν ως ικανότεροι την ηγεμονία του για να το υπηρετήσουν. Αυτός είναι βασικός ιστορικός όρος της επιτυχίας στον χρόνο: η ταυτοποίηση με τον χώρο. Την ίδια αρχή εφάρμοσαν και οι θεωρητικοί της Ινδογερμανικής μυθολογίας: ο εγκλιματισμός των βόρειων Ινδογερμανικών ομάδων στον φωτεινό νότο του Ελλαδικού τόπου έκανε το θάύμα του κλασσικού. Μόνο που αυτοί στον χώρο μας είναι μύθος, ενώ οι Οθωμανοί πραγματικότητα.

Ήδη στην πολιτιστική ακμή του τέλους του Βυζαντίου έχουν τεθεί οι όροι του κλασσικού Ελληνικού μέλλοντος με την φιλοσοφική θεολογία και την απόλυτη άρση του σκληρού διαχωρισμού θεού και κόσμου κατά την θρησκευολογία της Κυριότητας των Δυνάμεων, και με την κλασσική τελειότητα τέχνης και αρχιτεκτονικής.

Αλλά ενώ ο Οθωμανισμός της αυτοκρατορίας ακολούθησε το άνυσμα της ιστορίας κατά το θείο σχέδιο, ο Ελληνισμός υπελείφθη.

Εάν έπραττε τα καθ' εαυτόν, αμέριμνος τώρα από ηγεμονικές δεσμεύσεις και κοσμικές ανάγκες, εάν καθίστατο αυτό που ήταν να είναι, παραγωγός υψηλού πολιτισμού, δημιουργός μορφών της αιωνιότητας, τότε αυτό που περιμένει ο κόσμος τώρα θα γινόταν τότε, και ο κεντρικός άξονας της ιστορίας δεν θα μετεκινείτο προς καιρόν δυτικά. Αλλά βέβαια θεός και φύση και ιστορία δεν σφάλλουν. Επεφυλάσσετο για το δικό μας μέλλον και για σκοπό ανυπερθέτως μεγαλύτερο, την ερχόμενη κατάσταση της οικουμένης, η μεγάλη Επανόρθωση, και η διαδρομή του φθινοπώρου ήταν αναγκαία για αυτήν τότε. Λέγω τα προρρηθέντα για να τονίσω ότι ο πολιτισμικός Ελληνισμός, ως βίωμα αιωνιότητας, αναδιαρθρώνεται στον χρόνο με την μια ή την άλλη μορφή αιωνιότητας που έχει πλάσει, - ή με την σύνθεσή τους. Δεν πεθαίνει στον χρόνο.

Ο Ορθόδοξος Ελληνισμός καταρρέει πολιτισμικά επί Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Η μεγάλη τέχνη της ζωγραφικής (αντίστοιχη της πλαστικής του κλασσικού), μετά την ιδιότροπη έξαψη της Κρητικής σχολής τον 16^ο αιώνα που σεμνύνεται με την αιφνίδια θολή λάμψη του κεριού και του καντηλιού που σβύνει έχοντας καταναλωθεί, υποβαθμίζεται συνεχώς. Η Κρητική (επίσης, φευ! - «αείποτε μισθοφόροι», μετά συγκαταβάσεως λεχθέν) λογοτεχνία φαιδριάζει θηλυπρεπώς εις αλλόκοτες μιμήσεις γλυκανάλατου ιπποτικού καλοτροπισμού, απλοϊκής στιχουργίας και άμορφου

συναισθηματισμού. Την γνήσια Ελληνική ποιητικότητα αναλαμβάνει πλέον η ψυχή του λαού με την Δημοτική ποίηση και τραγούδι και χορό – την ολοκληρία κατ' ευθείαν απόγονο του λυρικού χορικού μέλους – όπως ανάλογα και στην λαϊκή αρχιτεκτονική. Η θεολογία είναι υποτονική και πεπατημένη. Αντί της οικείας άνθισης, στη Εκκλησία είτε μηρυκάζουν χωρίς κατανόηση τα καλώς λεχθέντα από τους Πατέρες, είτε διαμάχονται περί του ποιο από τα Ευρωπαϊκά, ο Καθολικισμός ή η Διαμαρτυρία, είναι πλησιέστερο προς τα ημέτερα κειμηλιώδη, του πνεύματος αποστατούντος, είτε συνεπώς ηθικολογούν Προτεσταντικά είτε ιεραρχομανούν Παπικά, είτε, το πρακτικώτερο και συνηθέστερο, πασχίζουν για οφφίκια εξαγοράζοντες και εξαγοραζόμενοι. Η παιδεία, ευθύνη και αυτή τώρα της Εκκλησίας από τον ίδιο τον οργανισμό της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, αμελείται, η δε κλασσική περιωπή απλά εξοβελίζεται με την θλιβερή όσο και ανόητη υποκείμενη πρόφαση του κατὰ της Ελληνικής ειδωλολατρείας αγώνα. Είναι σαν να ξανακούς τις απλοϊκές και για αυτό φανατικές μεμφιμοιρίες των Αλόγων του 2^{ου} μ. Χ. αιώνα που διεμαρτύροντο και κατὰ του κατὰ Ιωάννην Ευαγγελίου με πρόφαση την Γνωστική συνάφειά του. Αλλά Ορθοδοξία χωρίς Ελληνισμό είναι Είδωλο. Στην αντίθετη κατεύθυνση, ξενόφερτοι και ξενοπαιδευμένοι αλλοιώνουν την παιδεία, τόσο στην κλασσική όσο και στην ορθόδοξη δομή της, με επιστημονισμούς των Ευρωπαϊκών εξελίξεων. Οπότε φυσικά ανοίγουν διάπλατα οι πόρτες και για την διαφωτιστική κακομάθεια όταν έρθει η ώρα. Βεβαίως υπάρχουν εξαιρέσεις. Αλλά επαληθεύουν τον κανόνα της γενικής στα πάντα συνδυασμένης ύφεσης. Η εποχή της μεγάλης παρακμής είναι εδώ. Λόγω της ύφεσης του οικείου, όλο και περισσότερο καλλιεργείται το αλλότριο.

Και όταν το συστατικό βίωμα του πολιτισμικού λαού δεν βρίσκει την ικανοποίησή του σε νοσηματοδοτικές δημιουργίες του υψηλού πολιτισμού που να το εκφράζουν παρέχοντας τις αποκαλυπτικές Μορφές φανέρωσής του, ο λαός αποξενώνεται από το σύστημα των μορφών που έγιναν ανενεργές χάνοντας το πνεύμα τους, - και δείχνουν τον θάνατό τους με την αδυναμία δημιουργίας νέας προβολής της ουσίας των, νέας και παλαιάς όσο η καταβολή του συστατικού βιώματος η ίδια, (όπως επ' εσχάτοις του Βυζαντίου έγινε με το βαρυσήμαντο κίνημα της ησυχαστικής Στάσης), με το σταμάτημα της ροής μεγάλων εκφράσεων της μορφολογίας των.

Αφού το σύστημα δεν παράγει νέα έργα περιωπής που να τα αναγνωρίζει η ψυχή του λαού ως δικά της επιτεύγματα των μεγάλων παιδιών της, πως θα πεισθεί ο άνθρωπος ότι πρόκειται για κάτι ζωντανό με την αιώνια ζωή, πως

θα πεισθεί ότι Είναι αφού δεν Φαίνεται με το μεγαλείο της ύπαρξης πληρεξούσιο του Απόλυτου;

Είναι χαρακτηριστικό ότι στην Δημοτική ποίηση η Ορθόδοξη θρησκευτικότητα, όχι ως εορταστικοί τύποι ενσωματωμένοι στο τρόπο βίου του λαού, αλλά ως πίστη εν Χριστώ μαρτυρούμενη και παρρησιαζόμενη στην ιδιαίτερη και μοναδική ουσία της δια των μεγάλων μορφών της, είναι απύουσα. Ο λαός εορτάζει όπως ο κλασσικός: με τραγούδι και χορό, ποίηση και μουσική, σε πανηγύρεις, στα στάσιμα του χρόνου για την βίωση της αιωνιότητας. Το ίδιο για θρησκευτικές εορτές και ιδιωτικές σημαντικές τροπές του βίου ή ανάγκες του ενιαυτού, γιατί κοσμικό και θείο δεν χωρίζεται στο βίωμα του Ελληνισμού. Αλλά η θρησκευτική τελετουργία εντάσσεται στο Πανηγύρι παρά το αντίθετο. Και αυτό έχει προκαλέσει τριβές με διχαστικούς κληρικούς που αγνοούν το μέγα μυστήριο της ενότητας του Ελληνισμού. Βασικά βιώματα όπως του θανάτου, επανέρχονται, ή μάλλον μένουν (γιατί από το Είναι ενός πολιτισμού τίποτα δεν χάνεται και τίποτα ξένο δεν προστίθεται), στην Ομηρική τονικότητα. Οι τύποι διαστέλλονται ώστε να περιλάβουν παράγοντες μορφών από τον Κλασσικό Ελληνισμό. Στην εορτή του Αι Γιώργη γίνεται πανηγύρι, βαρουν τα όργανα, τα παιδιά τρώνε και πίνουν, παίζουν και αγωνίζονται, οι γέροντες εκφέρουν και αυτοί την δική τους τελειότητα της ωριμότητας με πυκνόνα λόγια σχολιασμού και ερμηνείας της ανθρωπίνης ύπαρξης με αφορμή πρόσωπα και πράγματα του χωριού και μαθήσεις από πάρα πέρα, - και παρακαλούν τον άγιο με ταξίματα να πάει καλά η γιορτή. Αλλά αυτό που είναι να γίνει γίνεται. Η αγωνιστική πρόκληση συμβαίνει. Έρχεται καβάλα ο γιος του Τζαμαϊδιού βαστώντας δεκαλιτράριο νερό. Μπαίνει στην εκκλησία, προσκυνάει, και βγαίνοντας προκαλεί καυχώμενος:

τό ποιός εἶν' ἄξιός καί καλός, ποιός εἶναι παλλικάρι,

ποιός ἔχει στήθη μάρμαρο καί χέρια σιδερένια,

νά πάμε νά παλαίψωμε σέ μαρμαρένιο ἁλώνι.

Κανείς δεν τολμάει να πάρει πάνω του την πρόκληση. Μόνο ένα μικρό αγόρι, μούλος του Τζαμαϊδιού, πετιέται επάνω και επαναλαμβάνει τον λόγο της πρόκλησης για τον εαυτό του. Και πάνε στο ἁλώνι ακολουθούμενοι από τα όργανα και το φουσάτο όλο. Το πανηγύρι επικεντρώθηκε στον αγώνα αριστείας. Κι εκεί το αγόρι δείχνει την αξιά του. Μάταια ο αρχοντογιός ζητάει να σταματήσουν την πάλη, αφού είναι από τον ίδιο πατέρα και γειτόνοι. Το παιδί επιμένει να τελειώσει ο αγώνας με νικητή και ηττημένο, έστω και αν

κρατάει πολύ και μοιάζει ισόπαλος, και προτείνει το φυσικό κριτήριο, επαναλαμβάνοντας αυτό που είχε συμβεί στην αρχαιότητα υπό όμοιες συνθήκες σε αγώνα παγκρατίου, με επίσης συγκλονιστικά φρικτό αποτέλεσμα:

έδῶ ποῦ 'καταντήσαμε 'δικολογισαῖς δέν πιάνουν·

βάρει μου σὺ νὰ σοῦ βαρῶ, κρούε με, νὰ σέ κρούω.

κι' ὁ Τζαμαῖδὸς τὸ 'βάρεσεν ἀνάμεσα στὰ στήθη,

πέντε πλευρὰ τοῦ τζάκισε, καὶ δεκαπέντε τζάκους·

καὶ τὸ παιδὶ τονέ βαρεῖ ἀνάμεσα 'στὰ φρύδια,

καὶ τὰ μυαλὰ τοῦ 'ρίπισεν ἐννιά μοδιῶνε τόπο.

Σ. Ζαμπέλιος, *Άσματα Δημοτικά της Ελλάδος*, 1852, Νο. 136

Ομηρικώτατο κατὰ πάντα.

Ο Ελληνισμός, κατὰ την περίοδο της παρακμής του Ορθόδοξου Μεγαλείου του, καταφεύγει στην λαϊκή ψυχή, η οποία εκφράζει στην Δημοτική παράδοση και στην αυθεντικά λαϊκή τέχνη (όχι τα φολκλορικά ψευδέτεχνα απομιμήματα του λαϊκού), όλον τον βιωματικό πλούτο του μοναδικού φαινομένου.

Η παρακμή του Ορθόδοξου Ελληνισμού σηματοδοτεί την δημιουργία της Δημοτικής Παράδοσης. Η ψυχή κρατάει την γνησιότητα της ταυτότητάς της και παράγει η ίδια μορφές πολιτισμού, όταν το σύστημά της παρακμάζει και δεν γεννάει μεγαλείο, και όταν ξενοκοιτάζει (κοιτάει και εν κοιτώνι) μάταια κατὰ Πίνδαρο.

Η παρακμή του Ορθόδοξου Ελληνισμού δεν οφείλεται στην Οθωμανική αυτοκρατορία, όντας ενδογενής. Αντιθέτως μάλιστα, η παρακμή του αποστέρησε την Αυτοκρατορία από την υψηλή πολιτισμική του καθοδήγηση για την διαμόρφωση οικείας απόκρισης στην πρόκληση της Ευρωπαϊκής προβολής, όταν μάλιστα η ανάγκη της απόκρισης έγινε επιτακτική από τον 18^ο κυρίως αιώνα και μετά. Έτσι η Οθωμανική αυτοκρατορία παρήκμασε και έπεσε και η ίδια στην προσπάθεια εξευρωπαϊσμού της (του ανοήτως λεγομένου εκσυγχρονισμού) – ακριβώς όπως εν συνεχεία και το νεοελληνικό κράτος, μόνο που αυτό δεν είχε εξ αρχής ελπίδες λόγω συστατικού ιδρυτικού του λάθους (Αριστοτέλης).

VIII *Το 8^ο μετά την Επτάδα*

τὴν μὲν ἔᾶν ἀνόητον, ἀνώνυμον

(την οδόν του Μηδενός, του “Ουκ ἔστιν”, Παρμενίδης, B8.17 DK28)

Ο Νεοελληνισμός, ως σύστημα Νεοελληνικού κράτους, αποτελεί τον θάνατο του Ορθοδόξου Ελληνισμού. Με τον Κλασσικό Ελληνισμό δεν είχε καμμιὰ οργανική σχέση, αφού με κλασσικό εννοούσε την τρέχουσα Ευρωπαϊκή εκδοχή του. Την Δημοτική παράδοση περιθωριοποίησε ως νεόπλουτος με φθηνό γούστο. Είναι το Μηδέν που προφασίζεται με ξένα δεκανίκια ότι υπάρχει στο Φαίνεσθαι που αντί να αποκαλύπτει το Εἶναι, το παραποιεί και διαστρέφει.

Ένα κράτος που στήθηκε (όχι αναγνωρίστηκε) με την απόφαση Δυνάμεων εκτός του οικείου χώρου του για τις δικές τους στρατηγικές (και αυτό φυσικά δεν αποτελεί κατηγορία κατ' αυτών, κατηγορία θα ήταν αν δρούσαν ενάντια στα συμφέροντα της χώρας των και των λαών των), και χρησίμεψε συχνά και χρησιμοποιείται και τώρα για να αποτελεί σημείο ανωμαλίας του δικού του γεωπολιτικού πεδίου, -

Ένα κράτος που βασίστηκε και βασιίζεται στην πολιτική, οικονομική, στρατιωτική, οργανωτική και, Θεέ, πολιτιστική καθοριστική εξάρτηση από χώρες αλλότριες, και που αυτή η εξάρτηση του έχει γίνει ναρκωτικό και δογματικό σύμβολο πίστεως, -

Ένα κράτος που είναι μόνιμα επαίτης πολιτικός, διπλωματικός, οικονομικός, στρατιωτικός, και, Θεέ, πολιτιστικός, χωρών αλλοτρίων πολιτισμικά και εξορίων γεωπολιτικά, -

Ένα κράτος που αλλοτριώθηκε από την ταυτότητά του, που δεν απέκτησε ουσιαστική σχέση με κανέναν από τους τρεις άξονες της ταυτότητάς του στην ιστορία, τον Κλασσικό, τον Ορθόδοξο, τον Δημοτικό, - που χρησιμοποίησε κατά περίπτωση τους άξονες τον ένα εναντίον του άλλου για να διαλύσει την επιρροή και των τριών (χωρίς φυσικά αποτέλεσμα στον λαό και στους αριστείς, αλλά του φθάνει να βαυκαλίζεται ενδοσυστημικά με επιτυχία ενώ η χώρα βυθίζεται κατά το χρεών στην άβυσσο της παντελούς αναξιοπιστίας και αδυναμίας), -

Ένα κράτος που όντως θα μείνει στην ιστορία ως υποσημείωση του που καταλήγουν ολέθρια τα πράγματα αν ένα εγχείρημα στηθεί λάθος (για δέστε τι συνέβη με αυτούς εκεί!), όταν μάλιστα επιμένουν οι ταγοί του (οι ηγετικές αναξιοκρατίες του) δαιμονικά στο λάθος, οπότε ο Απόλλων τους εξολοθρεύει, το Πνεύμα τους βδελύσσεται και ακόμη ο Θεός της Αγάπης τους αποστρέφεται, -

Ένα τέτοιο κράτος είναι θάνατος. Τώρα το λένε failed state.

Ο Νεοελληνισμός δεν έχει Έρωτα του Κάλλους, -

Ούτε Παρησία εν Χριστώ, -

Ούτε βιώνει τον πλούτο του διασκορπισμένου αρχαίου βιώματος στην Δημοτική παράδοση, ανολοκλήρωτου στην κλασσική περιωπή αλλά αυθεντικού, -

Επομένως ο Νεοελληνισμός είναι Βαρβαρισμός. Και μάλιστα στο τετράγωνο ως Βαρβαρισμός μιμητικός Βαρβαρισμού.

Τα συστατικά βιώματα της πολιτισμικής μας ταυτότητας φαίνονται όταν υπάρχουν (όπως το Είναι αναγκαία Φαίνεται), και αποκαλύπτονται σε υψηλές μορφές πολιτισμού, και τρόπο ζωής σκέψης και αξιολογίας. Και στον Νεοελληνισμό δεν φαίνονται. Συνεπώς δεν υπάρχουν.

Άφες ότι και φαίνονται τα ενάντια. Όπως όταν καταστρέφει ο δύσμοιρος Ακρόπολη και Παρθενώνα και ναό Επικουρίου Απόλλωνος, για να

αναφέρω τα μέγιστα, και δεν ξέρει τι κάνει. Την στιγμή που έχει επί τέλους αναγνωρισθεί ότι ήταν απρέπεια η συμπλήρωση των ελλειπόντων μελών αρχαίων αγαλμάτων από τους γλύπτες του Μπαρόκ, προς τους οποίους συγκρινόμενοι οι σημερινοί πολύ περισσότεροι παρεμβατικοί αρχιτέκτονες και μηχανικοί είναι νάνοι.

Αρνητής Χριστού και Υβριστής Απόλλωνος ο άθλιος Νεοελληνισμός πορεύεται οιστρηλατούμενος υπό της θεόθεν Άτης στην λεωφόρο της απωλείας, καταδικασμένος στη διαρκή κακομίμηση του αλλόττριου.

Για την κατάντια της Διοίκησης της Εκκλησίας, θεραπαινίδος της πολιτικής εξουσίας και άπιστης εν Χριστώ κατά την καιρική πολιτισμική μωρία της θνήσκουσας Ευρώπης, αφού δεν παρρησιάζεται μετά ύψους και αυθεντίας και λόγου αληθείας προς την μίαν και την άλλη, δεν χρειάζεται άλλο τι σχόλιο, (ιδίως τις έσχατες αυτές ημέρες του αποσκυβαλισμού της), παρά το Παπαδιαμάντειο, που ταυτόχρονα προσδιορίζει και τον αστικό Νεοελληνισμό του συστήματος:

Κατήλθε άγγελος Θεού σε μεγάλη εορτή για να φέρει σε όσους τα ποθούν τρία μεγασθενή δώρα. Στο χέρι του κρατούσε άστρο, στο στέρνο του έπαλλε ζωή και δύναμη, και από το στόμα του εξήρχετο πνοή θείας γαλήνης.

Στο πλούσιο σπίτι και στην πτωχική καλύβα, στον δρόμο και στις διασκεδάσεις των ανθρώπων της πόλης, συνάντησε κατά περίπτωση ανία, σεμνοτυφία, το ανωφελές της ζωής, ξενομανία, δυσαρέσκεια, βλασφημία της τύχης, κακομεταχείριση, αναλγησία, δυσπραγία, ναρκωτική προσήλωση στο απνευμάτιστο, μέθη και χαρτοπαιξία και ασχημονία και καταφορά κατά αγίων. Ο Άγγελος απογοητεύθηκε σφόδρα.

“... και ό Άγγελος διά νά παρηγορηθῇ, είσήλθεν είς μίαν έκκλησίαν. Άμέσως πλησίον τῆς θύρας είδεν άνθρωπους νά μετροῦν νομίσματα, μόνον πώς δέν είχον παιγνιόχαρτα είς τās χεῖρας· και είς τό βάθος, αντίκρυσεν ἕνα ἄνθρωπον χρυσοστόλιστον και μιτροφοροῦντα ὡς Μῆδον σατράπην τῆς ἐποχῆς τοῦ Δαρείου, ποιούντα διαφορους άκκισμούς και ἐπιτηδευμένας κινήσεις. Δεξιά και άριστερά ἄλλοι μερικοί ἔψαλλον με πεπλασμένας φωνάς: Τόν Δεσπότην και άρχιερέα!

Ὁ Ἄγγελος δὲν εὗρε παρηγορίαν. Ἐπῆρε τὰ πτερόεντα δῶρά του – τὸ ἄστρον τὸ προωρισμένον νὰ λάμψη εἰς τὰς συνειδήσεις, τὴν αὔραν, τὴν ἱκανὴν νὰ δροσίῃ τὰς ψυχάς, καὶ τὴν ζωὴν, τὴν πλασμένην διὰ νὰ πάλλῃ εἰς τὰς καρδίας, ἐτάνυσσε τὰς πτερύγας, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὰς οὐρανίας ἀψίδας”.

Α. Παπαδιαμάντης, *Πτερόεντα Δώρα*, 1907, Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος (κριτική εκδ.), *Ἄπαντα*, Τόμ. Δ', σελ. 192.

IX *Αφορισμός Μέλλοντος*

Η Ευρώπη θνήσκει τον θάνατο του τεχνολογικού πολιτισμού της, τελευταίας φάσης του συστατικού Υποκειμενισμού της, του τεχνολογικού ορθολογισμού κι της τεχνολογικής αξιολογίας.

Ο κόσμος βρίσκεται σε μια μεγαεποχή μεταβολών. Αυτές οι εποχές είναι δύο τύπων. Ή το γερασμένο πεθαίνει με λαίλαπα καταστροφής από την οποία προκύπτει η νέα γέννα (προς το τέλος της 2^{ης} χιλιετίας π. Χ. για το οικείο μας κεντρικό σύστημα της ιστορίας, και τέλος της 1^{ης} χιλιετίας μ. Χ. για το Ευρωπαϊκό σύστημα), - ή ο άνθρωπος βρίσκει την δύναμη να κάνει την μεγάλη μεταβολή μέσα στην παρακμή χωρίς θάνατο, χωρίς ιστορικό στρώμα καταστροφής (στο τέλος της 1^{ης} χιλιετίας π. Χ. και αρχές της 1^{ης} μ. Χ. για το οικουμενικό σύστημα του Κεντρικού συστήματος με τις προσθήκες του στον Ευρωπαϊκό χώρο).

Η δυνατότητα της δεύτερης περίπτωσης θεμελιώνεται στην λειτουργία του Άξονα του Ελληνισμού, ιδίως στην Κλασσική Μορφολογία του. Έχω

εξηγήσει γιατί το μόνο εναλλακτικό μοντέλο για αυτήν την σχετικά ομαλή διεκπεραίωση της ανανέωσης μιας γερασμένης πολιτισμικής φάσης, το βίωμα του Ιερού Γάμου της συζυγίας των δύο αρχών των δύο πρώτων κοσμοϊστορικών επαναστάσεων του ανθρώπου, (η Κινεζική αρμονία βασίζεται σε αυτό), δεν αρκεί και δεν ισχύει για την εξασφάλιση του ζητούμενου.

Ο άξονας του πολιτισμικού Ελληνισμού μορφολογείται εντελέστερα στον οικείο χώρο του. Η συνδρομή για το μέλλον του οικείου μας Κεντρικού Συστήματος της ιστορίας θα είναι καθοριστική. Η τάση για τον επανασυντονισμό του συστήματος ασκείται ήδη, και το σύστημα αρχίζει να αυτονομείται, αναδυναμούται και επανενεργοποιείται. Η Τουρκία συνειδητά ακολουθεί τον Γνώμονα της ιστορίας και συνεργεί στο Άνυσμά της. Κερδίζει συνεχώς από αυτήν την στρατηγική. Έχει αποδείξει εξαιρετική ικανότητα διαχείρισης των θεμάτων του οικείου μας δυναμικού πεδίου, κάνοντας μια θαυματική επάνοδο σε λιγώτερο από 100 χρόνια μετά την διάλυση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας του χώρου μας. Ο ρόλος της Ελλάδας στην πολιτισμική θεμελίωση των νέων δομών για το μέλλον χωρίς καταστροφή επί τη βάση της μορφολογίας του κλασσικού βιώματος, θα ήταν καθοριστική (αυτό που ο Ελληνισμός είναι καλός να κάνει άριστα). Απαιτείται συνέργεια Ελλάδας – Τουρκίας. Να πάψει η Ελλάδα να είναι, υπέρ ξένων προς τον χώρο δυνάμεων, το σημείο ανωμαλίας στην νέα και φυσική συσσωμάτωση των μερών του κεντρικού συστήματος, - το οποίο έτσι και αλλιώς έχει επιδείξει στην μακραίωνα ιστορία τεράστιο κεντρομόλο δημιουργικό δυναμικό (η λεκάνη ανθρωπογεωγραφικής συρροής της ανατολικής Μεσογείου με τις ενδοχώρες της).

Οι ΗΠΑ, για την εδραίωση της οικουμενικής ηγεμονίας τους, και για την μεταμόρφωση της στο μέσο μέλλον σε νέα αυτοκρατορία παλαιού τύπου της οικουμένης, ως παγκόσμιας συνέργειας και όχι ως αποικιοκρατίας ή κυριαρχίας που δεν γίνεται, χρειάζονται τον Κλασσικό άξονα σταθεροποίησης του ανθρώπου. Άρα χρειάζονται και την ειδική σχέση τους προς το Κεντρικό σύστημα της ιστορίας έναντι παντός άλλου προηγούμενου συστήματος συμμαχιών. Τα διαχρονικά και τρέχοντα προβλήματα του κεντρικού συστήματος είναι απλά η αρνητική όψη της υπεραίρουσας σημασίας του. Οι δυναμικές γραμμές του παγκόσμιου συστήματος πυκνώνουν εδώ λόγω της πολιτισμικής υπεροχής του όταν είναι ενεργή.

Η Αμερική, αργά ή γρήγορα, και μάλλον γρηγορώτερα υπό την πίεση των αδιεξόδων που δημιουργεί η παλαιά αναχρονιστική πολιτική τους από τους

καιρούς μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, θα αναπροσαρμόσει την στρατηγική της προς τον ρόλο της ως ηγεμονικής δύναμης με ευθύνη για την ομαλή συνέργεια των μερών του όλου. Ουσιώδες τώρα είναι η ιδεολογία του Κλασσικού για την υπέρβαση της νοσηρής Ευρωπαϊκής παρακμής που βαίνει προς αποσταθεροποίηση όλων των συστημάτων, βιολογικού, πληθυσμιακού, οικονομικού, κοινωνικού, συνεργειακού.

Δεν υπάρχει καλύτερος και ισχυρότερος σταθεροποιητής από το Κλασσικό.

Και το Κλασσικό ανθεί αυθεντικά και αρχετυπικά στον κλασσικό χώρο. Με την απαραίτητη συνέργεια του κεντρικού συστήματος της ιστορίας.

Άρα. Για την ομαλότερη δυνατή διεκπεραίωση της μεταβατικής περιόδου του παρόντος χρειάζεται το Κλασσικό, και ο ενδογενής συντονισμός του κεντρικού γεωπολιτικού συστήματος. Η Αμερική χρειάζεται προεξεχόντως λοιπόν και τα δύο. Οι παλαιές συμμαχίες ανήκουν σε άλλη εποχή. Τώρα στους κινδύνους και στις προκλήσεις της εποχής δεν χρειάζονται παρά συμμαχίες των δυναμένων και βουλομένων γύρω από μεγάλες ιδέες για ριζοσπαστικά paradigm shifts. Τέτοιες ιδέες είναι οι μορφές του Κλασσικού και το κεντρικό γεωπολιτικό πεδίο της ιστορίας.

Αυτή είναι η μορφή. Τα επί μέρους έπονται και εξειδικεύονται για όποιον την κατανοεί πραγματικά και δεν πάει πονηρά να την εκμεταλλευθεί. Τότε ο Απόλλων θυμώνει και τα χαλάει όλα.

[Περί Νεοελληνισμού και του Ανύσματος της Ιστορίας αρχομένης της τρίτης χιλιετίας (μικρού και μεγίστου θέματος αντίστοιχα), πολλά έχω διαπραγματευθεί καθ' όλες τις διαστάσεις των θεμάτων αυτών και μέσα στα γενικώτερα πλαίσιά τους, θρησκευολογικά, μεταφυσικά, πολιτισμικά, ιστορικά. Οπότε δεν περιεργάζομαι εδώ τα φαινόμενα επί πλέον, αρκούμενος στα συνοπτικά προς υπενθύμιση ή παραπομπή των εμπεριστατωμένων αναλύσεων].